

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 5d., 1915 M.

No. 10

Dideji Karė.

Ant vakarinio mušio lauko, kaip galima spresti, pasiremiant ant Berlio ir Londono žinių, talkininkai pradeda priešakinę žengti, tik jiems iki šiol nepasiekė perlausti vokiečių linijų. Vokiečiai skubiai drtina savo pajėgas, ant mušio lauko siunčia naujas armijas. Drušina savo pajėgas ir talkininkai. Iš Anglijos Belgijon ir šiaurinėse Prancūzijos atsiunčia vis daugiau kareivių, o pietuose francūzai pastatė naujų kareivių milijoną. Vokiečiai per Belgiją geležinkeliais ir automobiliais ant mušio lauko gabena naują armiją pagalbos esančiai jau Belgijai ir Prancūzijai, kuri vienok neįstengia priešų įveikti. Čia cėsorius nori pasiųsti įveikti rusus generolą Hindenburgą.

Paryžiaus raportas sako, kad vokiečių besiteisėjimai, būk jie ant vakarinio mušio lauko turi mažiau kareivių negu talkininkai, yra netiesingi, nes vietoj į rytus prieš rusus pasiųstų kareivių atina naujos armijos, o siunčiama pagalbai generolui Hindenburgui susidėla daugumė iš naujai suorganizuotų Vokietijos naujų kariuomenių. Mozuriskų ežerų distrikte su rusais vokiečiai mušėsi gavo pastiprinimą šešių korpusų. Iš viso ant vakarinio karės lauko vokiečiai turi 47 kariuomenės korpusus. Prie rusus gi stovi 30 vokiečių korpusų ir 22 austrų; tai iš viso prieš rusus stovi 52 austrų ir vokiečių korpusai.

Berlio raportai garsina vien apie atsimušimus francūzų užpuolimą. Tai reikia manyti, kad jų vokiečiai neįstengia sumušti, nes sumušti priešakinę žengti negalėtų. Sulyg Paryžiaus žinių, talkininkai, nors nežymiai, bet stumia vokiečius, o provincijoje Champagne juos keliose vietose nasiekė didesni nepasisekimai. Prie Becourt talkininkų artillerija sulaukė vokiečių pirmyn žengimą ir prie to jie turėjo didelių nuostolių. Bet Soissons ir Rheims vokiečiai vėl bombarduoti pradėjo; ir Rheims palaido jie suvėrė 2,000 šrapnelių ir daugiausią taiką ir beveik išgrautą katedros bažnyčią. Ant viso fronto tarp Combrès ir Perthes francūzams sekasi gerai. Prie Perthes ir Beausseur francūzai apvaldė vokiečių pozicijas giese; apvaldė kilometrą jų apkasų, o vokiečiai didelių nuostolių turėjo. Prie Bourenilles francūzams teko 300 metrų vokiečių apkasų. Prie La Chapelle tapo atmušti vokiečių atakai. Prie Dixmude belgių artillerija išvijo vokiečius iš jų apkasų, ir belgai apvaldė vieną kaimą, iš kurio vokiečius išstumdė. Ostendo mieste belgiški orlaivininkai išgriovė vokiečių įrengtą prieplauką.

Champagne provincijoje vokiečiai vis mėgina atakuoti, bet francūzai juos atmuša. Į pietus nuo Melancourt ir į šiaurį nuo tvirtovės Verdun, vokiečiai atmušė francūzų užpuolimus ir paėmė nelaisvę 250 jų kareivių. Prie Blamont vokiečiai apvaldė dalį francūzų pozicijų.

Iš Alzatijos vokiečiai neįstengia francūzų išstumti; ten jie laukia ir iš palengvo žengia vis arčiau prie vokiečių tvirtovės Metz. Vokietiški orlaivininkai mėgino bombarduoti francūzų tvirtovę Belfort, bet francūziški orlaivininkai ir artillerijos šūviai juos nuvijo.

Atlygindami vokiečiams už blokažimą Prancūzijos ir Anglijos pakrančių ir skandinavių ten plaukiančių prekių laivų, Prancūzija ir Anglija apreiškė, jog nelaisvę Vokietijon nei jokiu ir neutrališkų kraštų laivų. Tą jos, turėdamos tvirtesnius laivynus už vokiešką, gali padaryti, bet tuom daug nuostolių padarytų neutraliesiems, karė nedalyvaujan-

tiems kraštams. Prieš tai Suveicijos Valstijos pakėlė protestą, bet gavo nuo talkininkų atsakymą, kad visi protestai bus be pasekmių, talkininkai dėl jų neperkeis savo padavadijimų, nes karė talkininkai turi tiesą prieš priešą griežtis tokių priemonių, kokios pasirodys reikalingos. Jie konfiskuos visus ir neutrališkų kraštų laivus, jeigu tik žinos, kad jie gabena prekes Vokietijon, nes Vokietija skandina laivus, gabendami prekes į Angliją ir Prancūziją. Talkininkai žada konfiskuoti net maistą, gabenamą į Jukijon, jeigu ne uždraus jį užsienin gabenti. Talkininkai taipgi nesutinka, kad neutrališkų kraštų prekių laivus lydetų jų karieški laivai.

Ant rytinio karės lauko rusams atėjo pagalbos iš Rusijos gildoms milijonas naujų kareivių, todėl vokiečių pirmyn žengimas tapo sulaukytas, o to vietoj rusai pirmyn žengti pradėjo ir stumia prie vokiečių. Vokiečiai pats pripažįsta, jog tapo išvėti iš Prancūzijos, kurį užėmė išvijo rusus iš Prūsų ir nuo jo tikėjosi vėl prie Varšavos prieiti ir ją apvaldyti. Dabar jie traukiasi į vakarus ir į šiaurį nuo Varšavos, nes juos stumia didesnis rusų pajėgos. Prie Pultusko vokiečiai surinko, kokius tik galėjo, automobilius, kad greitai galėtų prisigriežti kitos upės Narew pusės, bet rusai neleido. Rusų infanteristai perlaute vokiečių liniją, ir jie greitai pradėjo atgal trauktis, o paskui bėgti nuo mušio lauko; bėgo jie ir nuo tvirtovės Osovice, kurią sukarčiai bombardavo. Didesnė vokiečių dalis, gynusių Prancūzų, padėjo ginklus ir pasidavė rusams.

Smarkūs mušiai eina ir prie Nemuno, į šiaurį nuo Gardino. Vietos po kelis kartus varžosi priešai. Prie vokiečių pozicijos ant kalvos 103 rusams teko 6 kanonės ir keli šimtai nelaisvių. Paskutinę dieną ant tos mušio linijos paimta nelaisvė 58 aficerai ir 5,400 kareivių. Vokiečiai, taipgi giriasi, būk jie paėmė 1,800 rusų, bet pripažįsta, kad jie traukiasi prieš didesnes rusų pajėgas. Taigi jie neišgal džiaugtis rusų sumušimu Mozuriskų ežerų distrikte.

Negeriau sujungtoms austrų ir vokiečių kariuomenėms sekėsi ir Galicijoje. Rusai vėl apvaldė miestus Stanislovą ir Kolomyją; prie Karpatų kalnų. Rusų kariuomenė, gavusi pastiprinimą, vėl veržiasi Bukovinon. Telegramai atėję iš Bukarešto, Rumanijos patvirtina, jog austrų pirmyn žengimas rytinėje Galicijoje ant visos linijos tapo rusų sulaukytas. Sujungta austrų ir vokiečių kariuomenė tapo sumušta prie Stanislovą ir turėjo ta svarbią miestą atiduoti rusams, bėgti turėjo į pietus, kur juos atsivijo rusai iki miesto Kolomyja, kuri taipgi turėjo rusams atiduoti.

Ne tik Vokietijoje, bet ir Austrijoje, nors ji maisto paprastai turėjo daugiau, negu reikia gyventojų prasimaitinimui, truksta maisto; dabar Austrija turi maistą, kaip tai padarė Rusija ir Prancūzija, būtu uždrausta gerti ir paravinėti svaiginančius gerimus, kurie, ypač iš arių kiseniaus, negali suvartoti daugiau kaip 14 kilogramo į dieną. Už peržengimą valdžios padavadijimo skiriamos didelės bausmės.

Turkijos valdžią apėmė baimė, todėl ji gabena viską iš Konstantinopolio į Brussą, Azijos pusę. Nors ji ramina gyventojus visokioms pasigyrimais, bet turkams pradeda nesisekti. Iš Kaukazo apskr., kur jie buvo įsigrūdę į Batumo apskritį, rusai baigia juos laukan ryti. Anglai išvijo juos iš Egipto ir nustumė

nuo Suezio kanalo, kuriam jau dabar pavojas negresia.

To dar jai nepakako. Gresia jai dar didesnis pavojus. Anglijai ir francūzų laivynai išgriovė sunkių kanonių šūviais vokiečių liniją ir apginkluotą ginciją jūrių siaurumą Dardanelių tvirtovę ir ant kranto išsodinę savo jūrreivus. Ties laikytis neįveikiamais tvirtovės fortais plevėsuoja anglų ir francūzų vėliavos. Francūzai ir anglai stengiasi apvaldyti Galipolis pussalį ir atidaryti tokiu būdu Rusijos laivams, gabantiems maistą, liuosą išėjimą į Juodųjų jūrų ir Tarpžemius. Rusija Prancūzijai ir Anglijai turi priėmusi 200 milijonų pudų kviečių. To tiems kraštams pakaktų iki pjūtei, nereikėtų Amerikos melstis.

Rusų karieškas laivynas nuo šiaurinių veržiasi per Bosforą ir nori jį apvaldyti, o žemės kariuomenė siunčia Konstantinopolin. Seniau Konstantinopolin Rusijos neleido Anglijai, bet dabar ji sutinka Rusijai atiduoti ne tik Konstantinopolį, bet ir jūrų siaurumą, vedančią iš Juodųjų jūrų. Kitiems talkininkams klausimas, kieno rankose bus Konstantinopolis ir jūrų siaurumas, nelabai rūpi, nes ten jie svarbių reikalų neturi. Žinoma ir kitiems neturi, parankus perdidelis Rusijos susidurinimas, bet ne tik jiems, bet visoms net karė nedalyvaujantioms tautoms dar neparankesnis būtų dar didesnis Vokietijos susidurinimas.

Iš Karės Lauko.

Paryžiaus. Prancūzijos karės ministerija kariuomenę ant mušio lauko įvedė tikrai praktiską padavadijimą. Visoms kariuomenės dalims ant karės lauko išdalino kietame pavale alkoholi, kurį lengva su degtuku uždegti ir jį galima vartoti virimui ir apkūrimui žiemos laike apkasuose.

Berlinas. Tautos Taryba užgyrė šiems metams biudžetą. Paprastoms išlaidoms skiriama 3,323,000,000 markių, bet už tai karės reikalams pripažintas kreditas 10,042,000,000 markių.

Berlinas. Sulyg žinių, surinktų vokieško laikraščio "Hamburger Nachrichten", per 6 karės mėnesius francūzų užmušta 250,000 kareivių (1871 m. per visą karės laiką francūzai mušė ne pusę to skaitliu kareivių negu šiuo metu), sužeista 700,000, o tame 400,000 yra sužeisti lengviau, taigi nepavojingai. 200,000 yra nelaisvė (taigi toli nuo milijono, apie kokį kalba vokieški laikraščiai).

Petrogradas. Rusijos suareštavo 5 dūmos atstovus už prigrėžimą prie socialistų partijos; jie bus teismam patraukti. Tai vis dar mat nepaprasta yra Rusijoje pažvalgy laisvė. Dumoj yra, ir ten toleruojama socialistų partija, o jos atstovus už socializmą areštuoja ir teismam traukia.

Londonas. Žymesni Anglijos veikėjai reikalauja, kad Anglijoje, kaip tai padarė Rusija ir Prancūzija, būtų uždrausta gerti ir paravinėti svaiginančius gerimus, kurie, ypač iš arių kiseniaus, negali suvartoti daugiau kaip 14 kilogramo į dieną. Už peržengimą valdžios padavadijimo skiriamos didelės bausmės.

Amsterdamas. Nuo vasario 18 d. iki 20 d. Anglijos pakraščiuose jau žuvo nuo minų ir torpedų 20 laivų—tai buvo vis nedideli tavoriniai laivai.

Washington, D. C. Rusų ambasadorius, Jurgis Bachmetjev, pridavė Suv. Valstijų valdžiai Washingtono nusiskundimą, kad vokiečiai ir austrai neprisilaiko Genevos Raudonojo Kryžiaus ir Haagos susivaziavimų nutarimų.

Tarp nusiskundimų yra ir toki, kaip kankinimas ir užmušinėjimas sužeistų kareivių. Užmušinėjimas ant gyventojų. Užmušinėjimas ant civilinių žmonių ir rusiškų kareivių. Austrai vartoja, sakoma, "dum-dum" kulkas. Sakoma, taipgi, kad plėšiamos ir bjaurinamos bažnyčios.

Dokumentas įduotas valstijos departamentui ne kaipo protestas, bet kaip nurodymas.

Tas dokumentas talpina sąvą, apart nurodymų rusų kareivių, oficialių narių ir tyrinėjimų komisijos, parašus austrų-vengriškių aficerų, kurie protestuoja prieš valdžią už vartojimą explodnuojančių kulkų prieš rusus.

Raportė paliudijama apie daugybę net įvardytų kareivių, kurie buvo kankinami ir užmušinėjami nuo rugpj. 7 iki spalio 16 d. mušiuose prie Gumbinės, Mozuriskų ežerų ir kitose vietose.

Byvo atsitikimų, kad civiliški gyventojai užpuolė rusų kareivius, vartodami explodnuojančias kulkas. Šių atsitikimų liudijimui turimos fotografijos.

Amsterdamas. Vienas anglieškas lakunas užmušė septynis priešio aficerus: sudaužė du aeroplanu ir treitį labai pagadino. Pranešimas iš Tyd sako:

"Vokiečiai lakunai vijo jį tarp Thourout ir Ostend, Belgijoje. Bet anglų lakunai pasisekė iškilti augščiaus jų; jis, bėgdamas nuo jų, sudaužė du priešų aeroplanus, trečią dikčiai pagadindamas."

Londonas. Rusų kariuomenė vėl įsiveržė Bukovinon ir išnaujo užėmė Sadagora prie geležinkelio, keturiose myliose į šiaurį nuo Czernowitz. Apie tai pranešė Evening News korespondentas iš Manornita, Rumanijoje. Sulyg korespondento pranešimo, austrai stumia savo kariuomenę linkui Czernowitz, kad sutikti šitą naują rusų įsiveržimą.

Reuterio telegramas iš Venecijos praneša, kad ten atėjusie telegamai iš Vengrijos sostinės Budapešto sako, jog nepaprastai karieši mušiai eina aplink Stanislawow, Galicijoje.

"Rusai,—sako korespondentas,—stumia mušin savo rezervas ir gina savo pozicijas su dideliu atkaklumu. Svarbiausi kova verda ant augstųjų aplink miestą, kur rusai sukoncentravo savo jėgas, kad sulauktyt austrų dešiniojo sparno pirmynėigą, kurio tolimenis pasistūmimas pirmyn gręstų pavojum visam frontui.

Londonas. Laikraščio Daily Mail korespondentas iš Kopenhago praneša, jog tenai ateina žinios iš Berlio, kuriose pranešama, kad vokiečių nuostoliai Rytinėje Prūsijoje ir šiaurinėje Lenkijoje šiose vietose viešpatavo beveik trumamas, nes abidvi pusės traukia kariuomenes naujiems mušiams, kurie turės būti išristi į vakarus nuo Wyszogrodo ir į šiaurį nuo Varšavos: Rusai užėmė stiprias pozicijas prie Wyszogrodo. Šis miestelis yra ant augšto dešiniojo upės Vislos kranto ir kontroliuoja visą upę, kurią iš priešinigos pusės čia įpuola pagarsėjusi upė Bura.

Londonas. Skotijoje prie Clyde dirbo apie 10,000 vyrų laivų dirbtuvėse. Jie buvo išėję ant straičko. Valdžia per Sir George Askwith, vyriausį industrijos komisijonierį, išsiuntė paliepimą, kad visi grįžtų prie darbo panedėly, nes "armija ir laivynas reikalauja kuogreičiausiai svarbios karieškos amunicijos." Darbininkų reikalavimai pažadėta peržiūrėti ir, kiek bus galima, išpildyti.

Londonas. Žinia iš Kopenhago praneša, kad Berline tapo pagarsinta dar 7 surašai užmuštų, sužeistų ir prapuolusių kareivių iš Prūsijos karalystės. Šiandien turė 11,418 vardu aficerų ir kareivių užmuštų, su-

žestų ir prapuolusių. Pridėjus tai prie pirmiau buvusių, pasiekė šitai prie inėjimo į Dardanelių siaurumą tapo visi sunaikinti. Pranešimas pridėda, kad "operacijos šioj aplinkėj varoma toliau." Iš to suprantama, kad anglo-francūziškas laivynas atakuoja dabar greitųjų turkų padirbtus fortus toliau nuo jūrų Dardanelių siaurumoj. Anglo-francūziškas laivynas bombardavo Dardanelių fortus, beveik per du mėnesius ir perėta subatą visai pagalios juos išgriovė.

Londonas. Čia sužinota, kad talkininkai rengiasi išsodinti ant Turkijos kranto anglieškąj kariuomenę, sutrauktą iš Indijos, Australijos, Kanados ir Naujosios Zelandijos. Šios kariuomenės dabar randasi Egipte. Jas manoma pervežt per Viduržemio jūrę ir išsodinti šale Dardanelių siaurumos, kad užtakuoti turkus iš jūrų ir sausžemių pusės.

Londonas. Prancūzijoje talkininkai pradėjo energiskai spausti vokiečius, ir Champagne distrikte francūzai, sakoma, diena po dienos vis stumia pirmyn. Šita aplinkybė, kaip praneša žinios, ateinančios iš Hollandijos, priverst vokiečius traukti daugias kariuomenes Prancūzijos ir Belgijos. Vienas hollandieškas laikraščias sako, kad dieną ir naktį dideli vokieški automobiliai, pilni kareivių, traukia iš Vokietijos linkui vakarų.

Londonas. Rusija kviečia visus, gyvenančius užrubežiuose rusų pavaldiniams, grįžti atgal ir stoti į savo pulkus. Apie tai pranešė Londone esantis rusų generalieškas Konsulis. Jis sako, kad, sulyg gauto iš Petrogrado paliepimo, rusų pavaldiniai, gyvenant užrubežy, nepasistūmąje nuo atlikimo karieškos priederystės ir turi tuojais grįžti Rusijon. Tie, kuriems išpuola būti pulkuose, jeigu liks užrubežy po kovo 1 d., tai papuls po bausmės sulyg Rusijos įstatymų.

Berlinas. Sulyg žinių, garsinamų Berline, Varšavai gresia pavojus nuo dviejų vokieškų armijų — iš šiaurį ir iš vakarų. Ant dešiniojo upės Vislos kranto nuo Plocko į rytus traukia viena vokiečių armija, kuri jau randasi tik keliose myliose nuo Wyszogrodo, ant upės Vislos, apie 40 mylių nuo Varšavos (pusiaukelį tarp Plocko ir Nowogrodzievsk). Centralinė generolo von Hindenburg armija, esanti Prancūzijos distrikte yra tik apie 50 mylių atstu nuo Varšavos.

Laikė paskutinių 24 valandų šiose vietose viešpatavo beveik trumamas, nes abidvi pusės traukia kariuomenes naujiems mušiams, kurie turės būti išristi į vakarus nuo Wyszogrodo ir į šiaurį nuo Varšavos: Rusai užėmė stiprias pozicijas prie Wyszogrodo. Šis miestelis yra ant augšto dešiniojo upės Vislos kranto ir kontroliuoja visą upę, kurią iš priešinigos pusės čia įpuola pagarsėjusi upė Bura.

Londonas. Skotijoje prie Clyde dirbo apie 10,000 vyrų laivų dirbtuvėse. Jie buvo išėję ant straičko. Valdžia per Sir George Askwith, vyriausį industrijos komisijonierį, išsiuntė paliepimą, kad visi grįžtų prie darbo panedėly, nes "armija ir laivynas reikalauja kuogreičiausiai svarbios karieškos amunicijos." Darbininkų reikalavimai pažadėta peržiūrėti ir, kiek bus galima, išpildyti.

Londonas. Žinia iš Kopenhago praneša, kad Berline tapo pagarsinta dar 7 surašai užmuštų, sužeistų ir prapuolusių kareivių iš Prūsijos karalystės. Šiandien turė 11,418 vardu aficerų ir kareivių užmuštų, su-

žestų ir prapuolusių. Pridėjus tai prie pirmiau buvusių, pasiekė šitai prie inėjimo į Dardanelių siaurumą tapo visi sunaikinti. Pranešimas pridėda, kad "operacijos šioj aplinkėj varoma toliau." Iš to suprantama, kad anglo-francūziškas laivynas atakuoja dabar greitųjų turkų padirbtus fortus toliau nuo jūrų Dardanelių siaurumoj. Anglo-francūziškas laivynas bombardavo Dardanelių fortus, beveik per du mėnesius ir perėta subatą visai pagalios juos išgriovė.

Kairo, Egipte. Oficialieškai pranešama, kad turkų armija, kuri buvo mėginusi įsiveržti į Egiptą, pasitraukė atgal iš Sinajaus pus-salio. Tas patvirtina žinią, kad nėr ko bijotis antrojo turkų įsiveržimo į Egiptą.

Petrogradas. Pusiau-oficialė žinia praneša, kad rusai išilgai beveik visą frontą stumia vokiečius atgal linkui Prūsų rubežiaus. Paimti nelaisvėn vokiečiai į šiaurį nuo Gardino, priklauso prie geriausios vokieškos kariuomenės. Przasnyszo aplinkėse rusai paėmė kaimą po kaimo. Kitose vietose vokiečiai parsigabeno pastiprinimų ir pradėjo kontr-atakuoti, ir nekurie kaimai eina iš rankų į rankas, bet, abelnei paėmus, rusai padarė pusėtiną pirmynėigą išilgai visą frontą atmesdami vokiečius atgal.

Varšava. Kunigas Marczewski iš Zembok praneša, kad 40 moterų ir vaikų tapo užrakinta ločiuose jų namuose Zembroke ir namai tapo uždegti. Vokiečiai nenorėjo užsitikėti moterims, kad jos nepasakys rusams, kokių kelių pasitraukė atgal vokiečiai ir todėl sudėgino namus sykiu su moterimis ir vaikais.

Petrogradas. Nuo karės pradžios rusų generolas Brusilovas paėmė nelaisvėn 1,900 aficerų ir 180,000 kareivių, kas išneša daugiau negu jo locna armija.

Petrogradas. Rusų karieški ekspertai pridūda didžiausią svarbą sumušimui vokiečių ties Prancūzijos, šiaurinėje Lenkijoje. Jie tvirtina, kad vokiečių visa viltis buvo tame, jog jie manė, kad jiems pasiseks perlauti rusų frontą ties Prancūzijos ir kad tokiu būdu jie sustiprins visą savo kairįjį sparną. Šitos jų viltis subyrėjo. Rusai tvirtina, kad vokiečių pasitraukimas į šiaurį, linkui savo rubežų, yra labiaus betvarkus negu pirmiauš budavė.

Pranešama, kad vokiečiai paliko dideli skaitliū sunkių ir lengvių kanonių ir paliko net lengvųjų sužeistų savo kareivius, kad greičiaus atsisturti ties savo rubežium. Sulyg rusų nuomonės, tiek dalykų stovis yra daug reikiantis, nes šiam vokiečių užpuolime, kaip dabar pasirodo, dalyvavo dalis geriausios jų kariuomenės.

Apgulimas Gardino tvirtovės, apie kurį vokiečiai tulą laiką kalbėjo, dabar išrodo visai negalimu dalyku, nes rusai iš vienos pusės Nemuno kairiuoju krantu vėl traukia linkui Prūsų rubežiaus, o iš kitos pusės, ties Mlava rusai vėl sumušė vokiečius prie Przasnyszo. Toks dalykų stovis privers vokiečius, esančius ties Gardinu, atsukti nuo Gardino tvirtovės. Bet visai būtų kas kita buvę, jeigu vokiečiai būtų prasimušę per rusų liniją ties Przasnyszu, nes tuomet vokiečiai būtų ištisę ir sustiprė savo visą frontą nuo Gardino net iki Przasnyszo išilgai upių Bobr ir Narew.

Paryžiaus. Pranešama, kad Rumanijos vidaus dalykų ministris pranešė, jog Rumanijos atstovas Londone padaręs sutartį su Anglija, Prancūzija ir Rusija bendram veikimui ir kad Rumanija gavo paskolą Anglijai. Žinios, ateinančios iš Bucharešto, Rumanijos sostinės, praneša, būk 10 klasių rumaniskų rezervų tapo išaukta, kad būtų į savo pulkus iki kovo 13 d.

Paryžiaus. Pranešama, kad Rumanijos vidaus dalykų ministris pranešė, jog Rumanijos atstovas Londone padaręs sutartį su Anglija, Prancūzija ir Rusija bendram veikimui ir kad Rumanija gavo paskolą Anglijai. Žinios, ateinančios iš Bucharešto, Rumanijos sostinės, praneša, būk 10 klasių rumaniskų rezervų tapo išaukta, kad būtų į savo pulkus iki kovo 13 d.

Londonas. Anglijos parlamentas užgyrė vienbalsiai trečią ir ketvirtą valdžios reikalavimą pinigų tolimesniai karės vedimui. Abudu reikalavimai siekia milijonų sumos 1,435 milijonų doliarų. Šitų pinigų užteks vedimui karės tik iki pusei liepos mėnesio.

IS AMERIKOS.

ISMELDĖ SAU MIRTĮ
Crawfordsville, Ind. Pasimirė čia viena diena dvi seseris Griffith, viena 20, o kita 23 metų. Abidvi seseris meldėsi kasdien, kad drauge galėtų mirti, kad jas drauge palaidotų. Maldą jų tapo išklaudyta. Pirmiausia mirė vyresnėji sesuo, o po dviejų valandų mirė ir kita. Todėl seserų geismas išsipildė: jos drauge bus palaidotos.

NEPRIIMS APSAUGOS.
Washington, D. C. Amerikos izdo ministris McAdoo išleido padavadijimą, kad laivai plaukiantį į Anglijos portus, taipgi į Bordeaux, į Calais ir Dunkirk nebūtų visai apsaugojimui primiami.

Suvenytų Valstijų valdžia atsiskaukė į Londoną ir Berlyną su patarimu, kad Vokietija ir Anglija išvalytų jūras nuo jų primėtytų minų. Bet net Amerikoj mažai kas tiki, kad Anglija Amerikos patarimui pritartų ir toki reikalavimą išpildytų.

VOKIETIJOS AMBASADORIAUS NURODYMAI.
Washington, D. C. Vokietijos ambasadorius plaukiantis Vokietijon neutrališkų kraštų laivams nurodė kelia, kokio laivai, išvengimui minų ir povandeninių laivų, privalo laikytis. Laivai plaukiantį į Itakas, Erius, Elbos, Weser ir Jade gali stačiai ten plaukti, bet prie Lister Deep Bury turi paimti vokiešką vedėją, kuris žino, kur paklotos yra minos. Laivai gali plaukti su saule, jai pusleisus, turi sustoti.

RUSIJAI SKUNDŽIASI ANT VOKIETIJOS ŽIAURUMO.

Washington, D. C. Rusijos ambasadorius Bachmetjev, kadangi Suvenytos Valstijos paėmė atstovavimą Rusijos, padavė užsieninių ministrų Bryanui notą su apkaltinimais vokiečių už priešingą tarptautiesiems sutarimams žiaurų karės vedimą. Rusijos nota sako, kad vokiečiai ne tik užmušinėja beginklius ligonius ir sužeistus kareivius, bet juos kankina ir bjauriai subado ir su-pjausto. Išskerdė jie daug rusiškų nelaisvių. Kad mušiuose jie vartoja uždraustas dum-dum kulkas. Kad jie viską naikina, degina kaimus ir veržia ir naikina gyventojų maistą. Bet už žiaurų karės vedimą ir vokiečiai nekina rusus. Vokiečiai užtikrina, jog po paskutinių nepasisekimų, bėgdami iš Prūsų, rusai ant kelio viską naikina, beveik nieko nepaliko. Ant viso rusų pasitraukimo kelio visi kaimai išdegti, labai retai kur liko nesugriauta trioba. Miestas ir miesteliai išplėsti ir išgrauti.

SUĖMĖ SU NETIKRU PASPORTU.

New York. Valdžios detektyvai suėmė čia buvusį vokieško laivyno aficerą Richardą Petrą Steglę. Jį kaltina už naudojimą netikro pasporto, kad galėtų Vokietijon keliauti ir į vokiešką laivyną įstoti. Už tą patį yra suimtas, taipgi vokiečis, Vincent Cook iš Hoboken. Rengiamasi sumti už tą patį ir daugiau vyriausiu. Pasportai jų yra išdoti visai kitiems, o jie naudojami išsvetimų. Steglę ir kitus išdavė su jais susipykusi už ką ten viena mergina.

AMERIKOS LENKŲ AUKOS
JU TĖVNEI.

Lenkų leidžiamas laikraštis "Free Poland" pagarsino žinias apie Amerikoje surinktas aukas Europos lenkų reikalams, taigi šelpimui nuo karės nukentėjusių ir iškovojuimui Lenkijai nepriklausomybės. Iki vasario 1 dienos surinkta Amerikoje iš viso \$275,100. Lenkų dienose Chicagoje surinkta \$24,000. Žinoma, tie pinigai nuo lenkų surinkti, sveikintiniai ankavo labai mažai.

NORĖJO IŠGRIAUTI JAPO
NIJOS PAVILIONĄ.

San Francisco, Cal. Ant tarptautiškos Panamos parodos piečiau čia mėginta išnaukinti Japonijos paviljoną. Dini mitai trioboj buvo padėtas su užlegtu knatu. Dabojantis vienok ta triobą sargas patėmijo devarį knatą ir užgesino. Drie knato buvo padėta dinamito stangėlė, ko užteklo išgriovimui visos triobos. Japonijos konsulis maudo, kad ta galėjo daryti koksai beprotis, arba koks nekencantis japonų sovistas, kokias dabar yra vokiečiai. Beprocin vienok nelengva buty gauti dinamita, todėl reikia manyti, kad pasikėsinimas buvo surengtas pilno proto žmonių, tik nežinia, kas jie toki yra. Japonų ir amerikonių nekencina.

NELAIMĖ ANT
GELEZINKELIO.

Denver, Col. Netoli Colorado Springs išsoko iš bėgių Denver & Rio Grande gelezinkelio traukinis ir išdalies susidaužė. Užmušta prie to mašinistas ir kūrėjas; bagazo prižiūrėtojas ir 9 pasažieriai tapo apkulti.

GAISRAI.

E. St. Louis, Ill. Didelis gaisras išnaukino vidurį šito miesto. Nuoostolių ugnis pridribo ant kelių šimtų tūkstančių doliarų.

Des Moines, Ia. Sudėję čia 2 namai, kuriuose tilpo išleisti dvijs laikraščiai—"Register and Leader" ir "Des Moines Tribune". Nuoostolių ugnis pridribo ant \$200,000.

IS DARBO LAUKO.

New York. Sulys surinkty Investigatory Commission žinių, iš uždariaujančių New York moterų—20,000 užlirba mažiau kaip \$7.00 savaitėi, o 10,000 mažiau kaip \$5.00. Suprantama, kad su \$5.00 doliariais nelengva išmirti, nes New Yorkie pragyvenimas brangus.

Pittsburgh, Pa. Plieno ir geležies dirbtuvės vasario mėnesį turi daugiau reikalavimų negu turėjo sausio mėnesį, todėl dirba geriau. Kovo mėnesį laukiamas dar didesnis pasigerinimo darbu tų išdirbystės šakoj.

Grafton, W. Va. Sustreikavo 1,100 kalnakasių Marion ir Preston pavietuose. Preston pavietė streikuoją darbininkai trijose kasyklose "The Jameson Coal Co."

Columbus, O. Valstijos leģisliaturai paduota sumanymas uždrausti po bausmę \$5,000 gauti į šitą valstiją streikaujančius, kilus kur streikams.

Cleveland, O. Kasyklų agentai įjėsko visur streikaujančius, nes Ohio valstijoj streikuoją 15,000 angliakasių. Kasyklų savininkai tikisi surasti tiek streikaujančių, kad galima būtų pradėti darbus kasyklose.

Calumet, Mich. Penki tūkstančiai finų darbininkų, vario kasyėj, savo mas-mitinge praėitą nedėdienį nutarė išvaryti iš Lake Superior distrikto socialistiskus agitatorius. Išvaromieji yra kaltinami nevisigandėdimo ir klisinės neapykantos kėlime. Susirinkimo vedėjas, atidarydamas susirinkimą, pakartojo gubernatoriaus žodžius, kad "raudonasis socializmas buvo pamatu visam trūkdesniui vario šalyje."

Pittsburg, Pa. Tarp Rusijos valdžios ir vienos Čionykštės masinių kompanijos eina derybos kaslin \$10,000,000 vertės užsakymo karės reikalams. Svarbiausia užs-

kymo dalis susideda iš šrapnelių, bombų. Iš Rusijos reikalaujama \$1,000,000 užstato, kad kompanija neturėtų nuostolių, jei karė užsibaigtų prieš užsakymo išpildymą.

Waukegan, Ill. American Steel & Wire kompanijos dirbtuvė, kaip pranešama, gavo taip didelius užsakymus, kad netikėtai atsinaujino normalis darbo eėjimas, bet patatyta daugiau darbininkų prie darbo negu kuomet nors bėgyje paskutinių aštuoniolikos mėnesių.

IS VISUO.

Francuzijos ministerių taryba nutarė visoj Francuzijoj uždrausti nuo šių metų pardavėti ir gerti absintą (drutą deginę), taipgi ir kitus alkoholinius gerimus, turinčius daugiau kaip 23% alkoholio. Kadangi vynos turi mažiau stiprumo, tai vynos gerti ir pardavinėti neuždrausta.

Vokiskas turtuolis, miręs sausio 10 d. Robert Flerheim paliko miliona markių steigiamam mieste Frankfurt naujam universitetui. Nevisi mat ir vokiečiai rupinasi vien apie karės reikalus, yra dar Vokietijoj ir tokių, kurie ir karės laike atmena ir kitokius, prakilnesnius už karę, reikalus.

Hollandijos mieste Amsterdam 1902 m. Amerikos milijonierius Andrew Carnegie įsteigė knygyną, vien reikalavo, kad jo užlaikymui miestai kas metai skirtų po \$3,000. Dabar miesto taryba atsisakė duoti pinigų knygyno užlaikymui, todėl jis išnyksta. Knygyno trioboj miestas nori įrengti kalėjimą.

Mieste Mexiko Carranzos generolas Obregon ant prekejų, pramonininkų ir kitų uždėjo specialiską mokeskį naminės specialiskams; mokeskį turi mokėti taipgi piliečiai svetimų kraštų. Kas atsisakytų, žinoma, bus kalėjimam įmestas, o jo turtas Carranzos generolai sau paims.

Nuo karės pradžios Vokietijoj uždaryta jau 804 laikraščiai. Daugumą jų uždarė valdžia, kitus uždarė patys leidėjai, nes leidimas neapsimokėjo.

Kieve suareštavo žymų rusų, profesorių Lvovo universiteto M. Graševskį. Žandarai pas jį padarė kratą ir paėmė daug raštų. Suėmė jį naktį, visai etiketai.

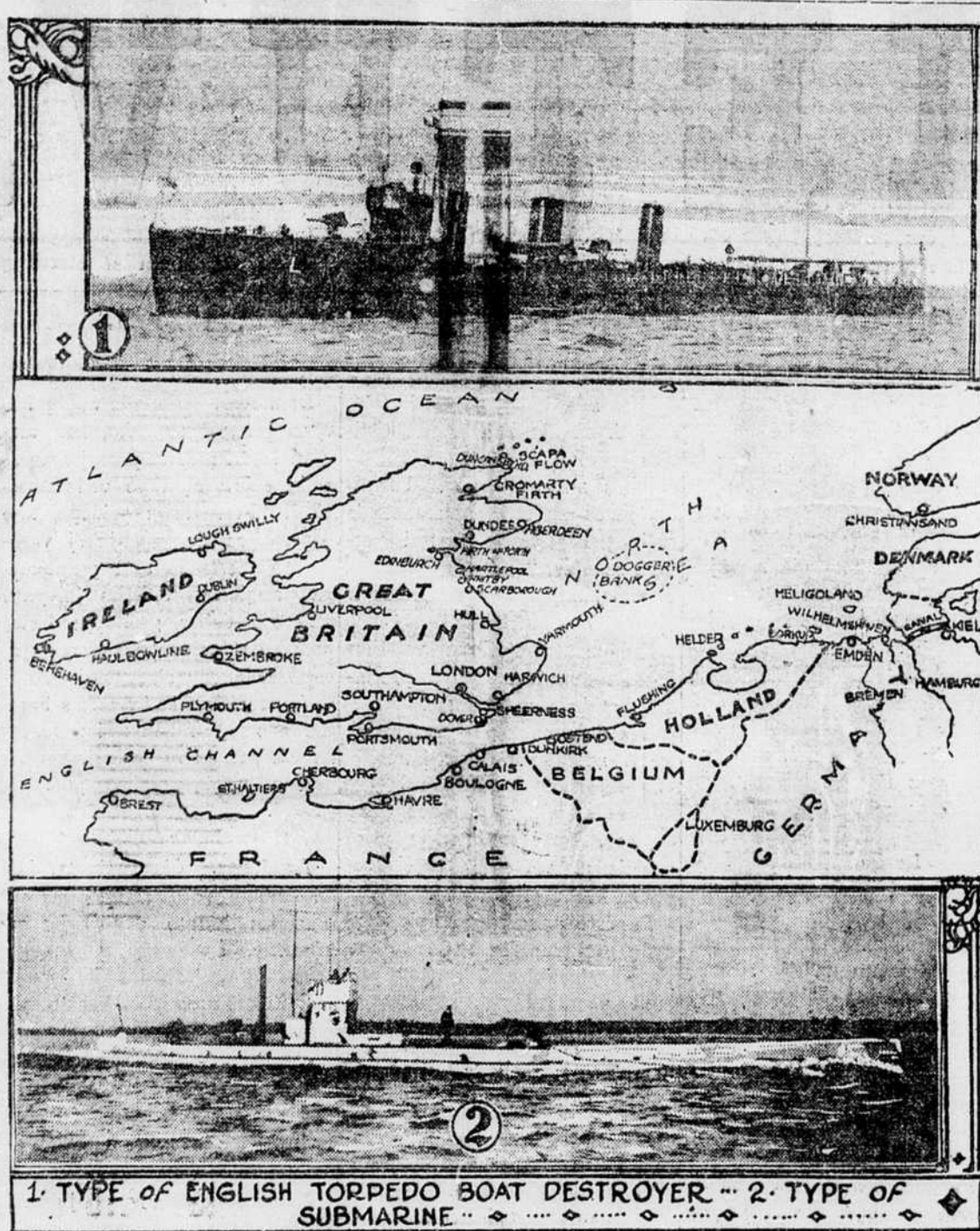
Portugalijos sostinėj Lisbon, 14 metų vaikas Francisco Silva, mėgino nušauti buvusį to krašto ministrų pirmininką Alfonso Costa. Paleido jį du šūviai, bet nei vienas nepataikė. Sovėjas suimtas.

Vokietijos valdžia išduosė instrukcijose persergsti laivų vedėjus ir žvejus, kad plaukti ir upių įlankas ir jose žvejoti yra pavojinga, nes ten minos ant dugno yra paklotos.

Vokietijos valdžia karės nelaisvius vartoja sausinimui ir gerinimui klampynių. Prie to dirba 20,000 nelaisvių. Bus nusausinta 25,000 hektarų (60,000 akrų) klampynių ir paversta į vaisingus laukus.

Anglijos užsienų ministerija pranešė prezidentui belgų gelbėjimo komitetui Herbert C. Hoover, jog Anglijos valdžia negalės skirti pinigų belgams, nes vokiečiai Belgijoj nuo belgų kontribucijomis lupo pinigų, tai ir Anglijos paskirti pinigai tektų vokiečiams. Anglija renka maistą belgams ir pasiųs jį belgams, jeigu tik gaus užtikrinimą, kad vokiečiai jo nepaims; po tokiu užtikrinimui Anglija ir pinigų nepasigalės belgų sušelpimui.

Pasinaudodami iš kilusios karės, visoki vokiški ciliarasiai iki šiolie prašė jau milijoną patriotiskų eilių, iš kurių, žinoma, didesnė dalis yra menkos vertės. Todėl Muencheno universiteto profesorius Muncker pataria patriotiskų eilių rašytojams laikytis patarimo ištali patriotiskų eilių rašytojo Girolamo Castell, kuris prašė daug patriotiskų eilių, bet

1. TYPE OF ENGLISH TORPEDO BOAT DESTROYER - 2. TYPE OF SUBMARINE

PRIE ANGLIJOS "BLIOKAVIMO". Vidurinis paveikslas rodo Angliją ir gretimas jures, kurios dabar pilnos vokiškų povandeninių laivų. Viršuje anglišką torpedų laivų naikintojas; apačioje povandeninis laivas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS ELUMA, WASH. Pasimirė. Vasario 15 d. pasimirė čia, 47 metų amžiaus sulaukęs, Stanislovas Benevicius. Vėlonis priklausė prie amerikoniškos dr. J. K. of P. Buvo čia pat gražiai palaidotas. Vėlonis keli metai atgal gyveno Westvillėj, Ill. Pačioje iš Raseimj miesto, Kauno gub. Kas norėtų daugiau žinių apie vėlonį, tegul kreipiasi ant rašto: Mr. John Kirkut, P. O. Box 48, Franklins King Co., Wash. J. Kirkut.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Lietuviai skaitlingiausi. Vasario 22 d. vietinis Young Men's Christian Association skyrus turėjo savo metinį balių, paskirtą ateiviams. Suvirš 400 žmonių įvyrių tautų dalyvavo vakare. Paskirta vėliava tautai, kuri pasirodytų skaitlingiausiai atstovaujama susirinkime. Vėliavą lengvai laimėjo lietuviai, parodydami savo skaitlių 55. Antroje vietoje stovėjo italai ir gresikai, kurių buvo po 40. Trečią vietą užėmė švedai, turėję susirinkime 30 savo žmonių. Vakarą programas susidarė iš eilės paveikslų, rodančių ateivų nuo pat jo įžengimo į šią šalį, iki tam momentui, kuomet jisai pasidarė pilnu Suv. Valstijų piliečių. Programme buvo ir daugiau numerių. J. Baz.

IS PALMER, MASS.

Streikas. Sustreikavo 300 darbininkų, dirbusių Wire Wrighton Co. dirbtuvėje. Visi streikininkai priklausė prie unijos. Streiko priežastis—uždarbio nuimušimas. Iš kitur nepatartina atvažiuoti, nes čia yra tik viena dirbtuvė, ir ta pati sustreikavusi. Kuomet darbas vėl prasidės—nežinia. Ambrose Stankevičius.

IS THOMPSONVILLE, CONN.

Darbai. Girtybė. Kaip daugelyje kitų vietų Amerikoje, taip ir čia, bedarbė atsiliepa ant darbo žmonių. Nuo vasario 11 d. šių metų čia pradėta dirbti tik po kelias dienas ir savaitę. Patartina iš kitur nevažiuoti į čia darbo įieškoti, nes yra daug ir vietinių bedarbių. Darbai čia labai sumažėjo. Kuomet bus pradėta vėl dirbti pilną laiką—dabar negalima pasakyti.

Darbai sumažėjo, o girtuokliavimas nei biskucio. Begirtuokliavimas pasitaiko visokių naujienų. Vasario 13 d. apie 10 val. nakčia du vyrukai, pasigėrę, pradėjo gatyvę pėstis. Atbėgo policijantas, ir vieng pėstūkų sugavęs, padėjo jį belangen (antrasai išspruko). Vasario 15 d. sugautasai užsimokėjo teisme \$10 su centais.

Kitas vėl atsitikimas, tik daug bjaurėsnis: Vienas vyras "parejo" namon girtas ir pradėjo savo moterį kankinti. Pirmučiausiai liepė kauptis ir kalbėti poteries, paskui verkti ir dainuoti. Kuomet moteris atsisako pildyti tuos paliepiumus, vyras pradeda ją mušti, ir mušta tokiu, kol jina nedaro taip, kaip jis liepia. Pagaliau tulai moteriai pagailo tos kankintinės. Vyras duota žinia policijai, kuri suareštavo mušėiką ir nugaleno kalėjimam. Vasario 15 d. vyras mušėiką liko nubaustas \$5, už pergulėjimą šaltojoje. Tenykštis.

IS MONTREAL, CANADA.

Aukos nukentėjusiems nuo karės. Vasario 6 d. čia buvo p. Karo Vilimo vestuvės su p-le Ona Mickaite. Svečiams besilinksminant, pp. J. Černius ir K. Maiga sumanė, kad vestuviniškai suaukautų po kiek nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Visi mieliai tam pritarė. Aukavo: po \$1.00—K. Vilimas ir K. B. Gavronskis; po 50c.—Pranas Vilimas, Ona Vilimienė ir V. Dabaris; po 25c.—K. S. Maiga, A. Maigienė, P. J. Maiga, J. Semenas, J. Skikas, P. Slata, K. Kupaikaitė ir J. Černius; 10c.—A. Jankevičia. Viso labo \$5.60. Atsakaius pinigų persuntimo, lėšas, liekasi aukų \$5.55. Pinigai pasijusta "Lietuvos" redakcijai, kad pasiųstų nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Visiems aukotojams širdingas aciu už duosnumą. J. Černius.

IS DES MOINES, IOWA.

Darbai. "Sausas". Darbai čia eina nevienodai. Kai-kuriose angliškose kasyklose dirbama po 2-3 dienas ir savaitę, kitose—po daugiau. Viršutiniai (fabrikų) darbai eina silpnai. Žmonių be darbo yra nemažai. Nežiurint to, kad kol-kas darbuose nematyti pagerėjimo, bendrųjų žmonių tikimasi, kad į pavasarį bus geriau. Laukiama tik, kad truputį atsiųs. Tuomet žadama pradėti statyti didelę vagonų dirbtuvę (karšapė). Sakoma, toje dirbtuvėje 3,000 darbininkų gau-

sią darbo. Jeigu ši žinia būtų teisinga, tai dabar esančių mieste darbininkų neužtektų.

Jau beveik du mėnesiai, kaip šisai miestas liko "sausas". Reiskia, "byrai" ir "viskei" padaryta "pogalam". "Sausumas" įvyko sausio 15 d. Nemažai yra žmonių, apgailestaujančių šią permainą. Virtus miestui "sausu" pasididino ir bedarbių eilės. Mieste iki "sausumui" buvo, sulys apskaitliavimų, 96 saliuonai, kurių kiekvienam laikyta po du bartenderius. Tai-gi jau iš jų vieng susidaro 192 vyrai bedarbių eilėms. Priskaitant kitus prie saliuonų darbininkus, susidarytų gal apie 250. Taipgi daug darbininkų paleista iš bravarų.

Vietos lietuvis Martynas Kiezelis, apie kurio sušaudymą "Lietuvos" buvo rašyta, dabar jau visiški pasveiko nuo gautųjų žaizdų. Žmogaus, kurisai sušaudė Martyną, iki šiolie vis nesurandama. Sausio mėnesyje vietinėje upėje buvo rastas tarp vandens sušautų ledų lavonas. Sulys angliškų laikraščių aprašymų, spėjama, kad tai Jurgis Kulešis, kurisai buvo įtariamas, kaip Martyno Kiezelio prieša. Vietos lietuvių būtų galėję pažinti, ar tai tikrai buvo Kiezelio lavonas, bet jie savų laukų neatkreipė atydos į angliškų laikraščių pranešimus, o kuomet susiprato apie tai, buvo pėvėlu, nes lavonas jau buvo palaidotas. Laikraščiai tikrina, kad atrastasis lavonas negalėjęs būti iš kito miesto atneštas, ir kad vėlonis turėjęs būti šio miesto gyventojum, kuršis čia gyveno, ir drabužių aprėimas rodo drabužius, kuriuos Kulešis nešiojo spėjama, kad rastasis vėlonis pats pasiskandino. F. R. Tarasšus.

IS WATERBURY, CONN.

Vakaras nukentėjusiems. Dr. J. Šliupų prakalbos. LSS. 34 kp. choras turėjo koncertą su šiaip programą iš dekliaacijų, monologų ir t.t. Buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės ir Lietuvos autonomijos reikalams. Viso surinkta \$10.00.

Vasario 15 d. S.L.A. 11 kuopa buvo užkvietai kalbėti Dr. J. Šliupą, kurio nuo senai waterburiečiai laukė. Taigi, galop, ir susilaukė. Dr. J. Šliupas kalbėjo apie tai, kaip lietuviai turi mylėti savo tautą ir kalbą. Kalbėtojas apipiešė dabartinį Lietuvos padėjimą ir tą didelį vargą, kurį atgabendino siaučiančioji karė. Kalbėtojas karštai ragino šiuos jurių puseje gyvenančius lietuvius dėti kuon daugiausia aukų ne tik pinigais, bet kas kuom tik įgali, kaip tai: drabužiais, apsiavimais ir t.t. Kad

zuko pasiektų Lietuvą ir ten būtų teisingai išdalintos tarpe varguolių, Dr. Šliupas iš savo pusės davė patarimą kreiptis į Washingtoną su prašymu prie Suv. Valstijų Raudonojo Kryžiaus vyriausios valdybos, idant pastaroji pasirūpintų tas aukas išdalinti bėduoliams per tenykštus Suv. Valstijų atstovus, kurie galėtų tą darbą atlikti, kaip kad atlieka Belgijoj. Kalbant apie Lietuvos Autonomijos Fondą, Dr. Šliupas užsiminė apie socialistus, kurie pasiūlydami išjuokia Liet. Autonomijos Fondą ir klausia, kam reikalingi tie pinigai: girdi, ar už pinigų nusipirkime autonomiją nuo caro? "Taip," atsako daug-maž kalbėtojas, "ne nusipirkimui pinigai reikalingi, tik atgavimui autonomijos. Reikalinga padengti iškašiai, kurie pasidarys už apmokėjimą raštų ir šiaip susinėsimų tame reikale. Pinigai gali būti reikalingi atstovų čia iš Amerikos pasiuntimui į taikos konferenciją; kuomet toji įvyks—negalima žinoti, bet mums prie to reikia prisiruošusiems būti." Kalbėdamas apie socialistus, Dr. Šliupas pasakė, kad jie anaipol mums neiskovos autonomijos nuo caro, nes caras tur ginklus, kanuoles, o kalbėtojo žodžiais tariant, "jūs (socialistai) ką? Atsiprasant, gal spjogomis šaudytų? Jeigu visoje Rusijoje iškiltų revoliucija, sukiltų lenkai, latviai ir kitos tautos, tai atokia revoliucija pasitiekčiau, ir tada būtų patartina ir lietuviams nuo to neatsilikti." Kalbėdamas apie Vokietiją, Dr. Šliupas priminė, kad Vokietijos socialistai yra pirm vokiečiai, o antroje vietoje jau socialistais. Taippat yra ir su Belgijoj ir Francuzijos socialistais. Vokiečiai socialistai, anot kalbėtojo, nesipriešinę karai, jos nesustabdė, nepaklė revoliucijos prieš kazerį, nepadaė rankos Belgijos socialistams: "Se, taika, mes nesimušime, nediesime vieni kitų krauju, nes mums mūsų principai rodo, kad kares reik panaikinti." Atpenė, vieni užpuolė, antri gynėsi ir stoji už savo tautą, už tėvynės reikalus. Tik Vargas, sakė kalbėtojas, su musiškais socialistais, kurie reikią, kad nereiks jiems autonomijos. Jie revoliuciją, kraujo praliejimą sukelia, nors skelbia, kad kraujo praliejimas yra priešingas jų principams. Tokie žmonės, keldami suirutės tarp mūsų, nori įkalbėti žmonėms, kad jie gerasi keliais ves lietuvius ir jais vadovaus. Tokie, sulys kalbėtojo tvirtinimo, negali būti gerasi keliais, nes jie arda tvarką, sėją neapykantą. Vadovuona reikia geru padorių, žmoniskumo pilnų žmonių, kurie padėtų pamoką sutikimui ir padorumui, mokslui, apšvietai, žmogaus savęs pažinimui. Gi mūsų socialistai kaip sykis patįs savęs nepažįsta, nežino, kad jie yra lietuviavai; jie greičiausiai pasakys, kad socialistai ir jų reikalais. Net dabartiniai laiku jie neįstengia paliauti kolojies, nors dabar vietoje kolonijų turėtų būti rašoni ir svetintautiskus laikraščius straipsniai, apipiešiant Lietuvos praėitą ir labartinį padėjimą, ir žadinanti tarpe svetintautiųjų užuojautą lietuviams kaip aukų rinkime, taip ir autonomijos atgavime. Kalbėtojas pėsergėjo, kad reikia vengti kolojimų, kurie ardo viengbė tarpe lietuvių. Iš redaktorių, kurie tokius kolojimus talpina savo laikraščiuose, skaitytojai turį pilną teisę pareikalauti, kad perstotų taip darę.

Tolimesniame savo kalbos bėgyje Dr. Šliupas papasakojo apie du nenusisekimus, kuriuos jisai turėjęs savo gyvenime. Vienas—tai susitvėrimas New Yorke parapijos ant laisvų pamatų. Dr. J. Šliupas tikrėjęs, kad toje bažnyčioje bus sią skelbiama laisvė ir mokslas, bet parapijonai apvykę jį pavesdami viską savo klebonui. Kalbant Dr. Šliupo žodžiais: "Antn nenusisekimą turėję su socialistais. Matydamas tarpe lietuvių nesusitvėrimą darbininkų padėjime, norėdamas privesti juos prie susitvėrimo ir pagelbėti jų gerbuvini, pradėjau skelbti socializmą, bet ne tokį, kokį dabar mūsų socialistai supranta. Aš skelbiau socializmą, kokį supranta tikri socialistai. Be to, kaip matome, neįvyko." Paibaigus Dr. Šliupui kalbėti, vienas iš socialistų pradėjo aiškinti, kad vokiečiai socialistai neturėję galės sustabdyti karės, nes karė taip greit iškilo ir su tokiu skubumu apšaukta kariskas stovis, kad ne-

galima buvė agituoti prieš karę; per tai vokiečių socialistai ir neveikia nieko karės sustabdymui. I tri daktaras atsakė, kad socialistai žinoję iškalno, ką tik valdžia veikių, ir daugel sykų jie savo spaudoje apskelbdavę valdžios nutarimus pirmiaus, negu pati valdžia spėdavotai atlikti. Todėl jie visas valdžios paslaptis turėję žinoti iškalno. Pratikabų vakaras buvo pamargintas teatrališkos "Varpo" dr-jos artistų monologiavai ir dekliaacijomis. Publikos buvo apie 300. Vakarą vedėju buvo p. A. J. Povilaika. Jisai prisiminė publikai apie aukas. Perėjus per publiką, surinkta \$20.00. Visos aukos ir vakarą pelnas tapo paskirta Liet. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondui.

Kalvicius.

IS WESTFIELD, MASS.

Vakaras. Užgavėnių vakarą "Apšvietos" dr-siė parengė vakarą. Žmonių prisirinko gerokai. Jaunimas gražiai pažaidė. Vadovaujant p. K. S. Adomaičiui, buvo padainuota keliatas gražių tautiškų dainelių. Priegtam p. Adomaitis pasakė trumpą prakelbėlę apie draugijos reikalus.

IS MANCHESTER, N. H.

Vakaras. LSS. 171 kp. Dramatiskasis Ratelis vaidino "Saliamono Sapną" ir "Dėdė Atvažiuoj." Žmonių susirinko vakarą daug. Grynas pelnas skirta naudai nukentėjusių nuo karės. Apie šį vakarą buvo paminėta ir vietinėje angliškoje spaudoje, kame prie progos suteikta pluoštelis informacijų apie Lietuvą. Minėtame angliškame straipsnyje tarp kit-ko, rašoma: "Ar jūs žinote, kur yra Lietuva? Ar galite ją rasti ant žemlapio? Vargu. Jos negalima rasti ant jokio autorizuoto žemlapio, nes Rusija nepavėlija to vardo spausdinti nei viešai minėti caro valstybėje. Buvo laikas, kuomet Lietuva buvo galinesnė tauta už Rusiją, kuomet rusiškas meškinas buvo meškiečiu. Meškinas tačiau augo ir, laikui bėgant, prarijo savo kaimyną, ir dabar keliose imperijos gubernijose gyvena senovės karalijos aniai. Jie užlaikė savo senoviską kalbą, seniausią iš visų airiškųjų kalbų, ir jina apėreiskia literaturoje bei namie. Manchesteryje yra keli šimtai lietuvių, ir jie yra vienisai inteligentiškiausių ir daug žadančių nesena atvykusių piliečių."

Vakaro vedėjas buvo pp. A. Zubkus ir J. Stakenas, kuriuodu yra Dramatiškojo Ratelio valdybos nariais. Po vaidinimo, publika, kuri susidėjo iš įvairių tautų žmonių, kartais atvykusių iš aplinkinių miestelių, pasiūlo, grojant lietuvių būnė, kurisai patiekė muzikos ir laimė pertraukų. Z.

IS ELIZABETH, PA.

Vakaras. Žmonės ir vertelgos. Lietuvių parapijos svetainėje nesena buvo vietos klebono kun. B. Žindžiaus parengtas vakarėlis munda įtaisymo naujų vargonų bažnyčioje. Vietos lietuvių vertelgos buvo vėliavėlin užkviesti laiskais, šiaip lietuviavai—pranešimu iš sakyklos. Vakarėlin atvyko nemažai mūsų vertelgų. Tikietai buvo \$1.00 porai ir 75 centai pavieniui. Publikos atsilankė apie 200 žmonių. Programas susidėjo iš dainelių ir prakalbų.

Angliškai kalbėjo Gen. O. Calaus, adv. Kelley ir teisėjas G. H. Martin. Visi jie, prielankiai atsiliepdami apie lietuvių, ragino visus lietuvių vienybės ir siekti mokslo, nelaisvų pamatų. Dr. J. Šliupas tikrėjęs, kad toje bažnyčioje bus sią skelbiama laisvė ir mokslas, bet parapijonai apvykę jį pavesdami viską savo klebonui. Kalbant Dr. Šliupo žodžiais: "Antn nenusisekimą turėję su socialistais. Matydamas tarpe lietuvių nesusitvėrimą darbininkų padėjime, norėdamas privesti juos prie susitvėrimo ir pagelbėti jų gerbuvini, pradėjau skelbti socializmą, bet ne tokį, kokį dabar mūsų socialistai supranta. Aš skelbiau socializmą, kokį supranta tikri socialistai. Be to, kaip matome, neįvyko." Paibaigus Dr. Šliupui kalbėti, vienas iš socialistų pradėjo aiškinti, kad vokiečiai socialistai neturėję galės sustabdyti karės, nes karė taip greit iškilo ir su tokiu skubumu apšaukta kariskas stovis, kad ne-

galima buvė agituoti prieš karę; per tai vokiečių socialistai ir neveikia nieko karės sustabdymui. I tri daktaras atsakė, kad socialistai žinoję iškalno, ką tik valdžia veikių, ir daugel sykų jie savo spaudoje apskelbdavę valdžios nutarimus pirmiaus, negu pati valdžia spėdavotai atlikti. Todėl jie visas valdžios paslaptis turėję žinoti iškalno. Pratikabų vakaras buvo pamargintas teatrališkos "Varpo" dr-jos artistų monologiavai ir dekliaacijomis. Publikos buvo apie 300. Vakarą vedėju buvo p. A. J. Povilaika. Jisai prisiminė publikai apie aukas. Perėjus per publiką, surinkta \$20.00. Visos aukos ir vakarą pelnas tapo paskirta Liet. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondui.

Kalvicius.

IS WESTFIELD, MASS.

Vakaras. Užgavėnių vakarą "Apšvietos" dr-siė parengė vakarą. Žmonių prisirinko gerokai. Jaunimas gražiai pažaidė. Vadovaujant p. K. S. Adomaičiui, buvo padainuota keliatas gražių tautiškų dainelių. Priegtam p. Adomaitis pasakė trumpą prakelbėlę apie draugijos reikalus.

Westfield lietuviavai pradeda vis daugiau krutėti ir labiaus įdomauti bei rupintis viešais reikalais. Vieno dalyko dar stokuoja: buty gerai, jei pasirupintume nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje mūsų broliams.

Pinavijus.

IS MANCHESTER, N. H.

Vakaras. LSS. 171 kp. Dramatiskasis Ratelis vaidino "Saliamono Sapną" ir "Dėdė Atvažiuoj." Žmonių susirinko vakarą daug. Grynas pelnas skirta naudai nukentėjusių nuo karės. Apie šį vakarą buvo paminėta ir vietinėje angliškoje spaudoje, kame prie progos suteikta pluoštelis informacijų apie Lietuvą. Minėtame angliškame straipsnyje tarp kit-ko, rašoma: "Ar jūs žinote, kur yra Lietuva? Ar galite ją rasti ant žemlapio? Vargu. Jos negalima rasti ant jokio autorizuoto žemlapio, nes Rusija nepavėlija to vardo spausdinti nei viešai minėti caro valstybėje. Buvo laikas, kuomet Lietuva buvo galinesnė tauta už Rusiją, kuomet rusiškas meškinas buvo meškiečiu. Meškinas tačiau augo ir, laikui bėgant, prarijo savo kaimyną, ir dabar keliose imperijos gubernijose gyvena senovės karalijos aniai. Jie užlaikė savo senoviską kalbą, seniausią iš visų airiškųjų kalbų, ir jina apėreiskia literaturoje bei namie. Manchesteryje yra keli šimtai lietuvių, ir jie yra vienisai inteligentiškiausių ir daug žadančių nesena atvykusių piliečių."

IS MANCHESTER, N. H.

Vakaro vedėjas buvo pp. A. Zubkus ir J. Stakenas, kuriuodu yra Dramatiškojo Ratelio valdybos nariais. Po vaidinimo, publika, kuri susidėjo iš įvairių tautų žmonių, kartais atvykusių iš aplinkinių miestelių, pasiūlo, grojant lietuvių būnė, kurisai patiekė muzikos ir laimė pertraukų. Z.

IS ELIZABETH, PA.

Vakaras. Žmonės ir vertelgos. Lietuvių parapijos svetainėje nesena buvo vietos klebono kun. B. Žindžiaus parengtas vakarėlis munda įtaisymo naujų vargonų bažnyčioje. Vietos lietuvių vertelgos buvo vėliavėlin užkviesti laiskais, šiaip lietuviavai—pranešimu iš sakyklos. Vakarėlin atvyko nemažai mūsų vertelgų. Tikietai buvo \$1.00 porai ir 75 centai pavieniui. Publikos atsilankė apie 200 žmonių. Programas susidėjo iš dainelių ir prakalbų.

IS ELIZABETH, PA.

Vakaras. Žmonės ir vertelgos. Lietuvių parapijos svetainėje nesena buvo vietos klebono kun. B. Žindžiaus parengtas vakarėlis munda įtaisymo naujų vargonų bažnyčioje. Vietos lietuvių vertelgos buvo vėliavėlin užkviesti laiskais, šiaip lietuviavai—pranešimu iš sakyklos. Vakarėlin atvyko nemažai mūsų vertelgų. Tikietai buvo \$1.00 porai ir 75 centai pavieniui. Publikos atsilankė apie 200 žmonių. Programas susidėjo iš dainelių ir prakalbų.

Angliškai kalbėjo Gen. O. Calaus, adv. Kelley ir teisėjas G. H. Martin. Visi jie, prielankiai atsiliepdami apie lietuvių, ragino visus lietuvių vienybės ir siekti mokslo, nelaisvų pamatų. Dr. J. Šliupas tikrėjęs, kad toje bažnyčioje bus sią skelbiama laisvė ir mokslas, bet parapijonai apvykę jį pavesdami viską savo klebonui. Kalbant Dr. Šliupo žodžiais: "Antn nenusisekimą turėję su socialistais. Matydamas tarpe lietuvių nesusitvėrimą darbininkų padėjime, norėdamas privesti juos prie susitvėrimo ir pagelbėti jų gerbuvini, pradėjau skelbti socializmą, bet ne tokį, kokį dabar mūsų socialistai supranta. Aš skelbiau socializmą, kokį supranta tikri socialistai. Be to, kaip matome, neįvyko." Paibaigus Dr. Šliupui kalbėti, vienas iš socialistų pradėjo aiškinti, kad vokiečiai socialistai neturėję galės sustabdyti karės, nes karė taip greit iškilo ir su tokiu skubumu apšaukta kariskas stovis, kad ne-

lioni ir B. Juozapavičiaus padainavę švenčių dainą "Mūsų sveikinimai kiekvienam". P. M. Baubliūtė ir p. A. Kvederas dainavo dainą "Skambantis Stygos". Dainuota sekanti solo veikalai: "Kur Bakužė Samanota" — p. M. Baubliūtė, "Lai vyne" — p. A. Kvederas, "Tykiai, Tykiai Nemunėlis Teka" — p. A. Zigmantaitė, iš operos "Il Trovatore" — p. O. Zigmantaitė, "Šiu Nakčiai per Nakčiai" — p. M. Baubliūtė, Toliaus, p. A. Pranciškis, J. Zaliojis ir B. Juozapavičiaus, pritariant p. J. Steponavičiui, dainavo "Mūsų razbaininkėliai". Pabaigoje chorą, p. J. Steponavičiaus vedamas, sudainavo "Per Silą Jojan", "Šalį Kėlio Vieskelio" ir "Kas Subatos Vakarelyj".

Vakaras abusiai reikia skaičiuoti pilnai nusisekusių. Svečiai matomai buvo patenkinti kaip dainėmis, taip ir pavyzdinčiomis vakarėlio tvarka, kuri vedė kichonas kun. B. Žindzius. Po programai buvo šokiai su lietuviškais žaidimais. Vakarelyje buvo svečių ir iš Newarko ir Bajonės.

Tarp visų prakalbų ir gerų vėlinių vakarelyje nebuvo nei truputėlio užsiminta apie dabartinį nelaimingą Lietuvos padėjimą. Gaila.

Prie progos gerai būtų pasakyti pora žodžių apie vietos lietuvių vertelę-biznierių ir žmonių atsinesimą į juos. Lietuvių biznierių čia yra nemažai. Dangiau yra smulkiniukų, ir šiems nelogai reikėtų. Kitoios rūšies lietuvių biznierių gan silpnai gyvuoja. Lietuvių biznierių čia noriai dalyvauja viešajame gyvenime. Rengiamus lietuvių vakarus jie visuomet lanko, nežiūrodami, kas juos rengia. Vietos lietuvių atsinesimas į savo biznierių tautos yra labai keistas. Lietuvių, kiek matyt, noriai remia svetintautus, ypač žydus, negu savuosius. Jeigu už tą patį pinigą gali gauti kokį daiktą pas svetintautą, tai, kiek tiek pastebėti, pas svetintautą noriai ir eina. Turėtų, rodo, būti priešingai: savi privalėtų stovėti pirmoje vietoje.

IS WORCESTER, MASS.

Nelaimė. Čia likosi, anglis berindama suvažinėta lietuvė A. Lukšienė. Nelaimingoji moteris paliko našlaičius 4 mažus kūdikius. Vėlonė buvo beturė ir vargingai gyveno.

IS BALTIMORE, MD.

Trūkšmingas susirinkimas. Vasario 15 d. buvo laikytas draugijų atstovų susirinkimas, kuriame tartasi apie šelpimą nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Susirinkime dalyvavo p. P. Lazauskas pasirašė, kad jam leistų perskaityti žemaitės laisvą, kuriai buvo atspausdintas "Tėvyneje". Minime laisvė buvo rašyta apie Vilniuje buvusį susirinkimą, kuriame rinkta komitetas draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpiti, ir tarp kitko parašyta, kad kunigai sukvietę davatkas, idant pervedus komitetui savo kandidatams. Kuomet p. Lazauskas priėjo prie tos vietos skaitymo, susirinkime pakilo didelis triukšmas. Kai kurie iš susirinkusiųjų pradėjo rėkti, kad skaitytojai kirsti "su ambreliu". Lazauskas, pertraukęs skaitymą, norėjo žodžių paaiškinti, o bet jam neleido pabaigti. Pasitraukęs p. Lazauskus nuo estrados, kalbėjo J. Kasilinską, A. Man-dravičią, v. J. Lietuvniką ir J. Česną. Visi jie smarkiai "Tėvyneje" už tai, kad ji patalpino tą laisvą. Susirinkimas abusiai buvo triukšmingas.

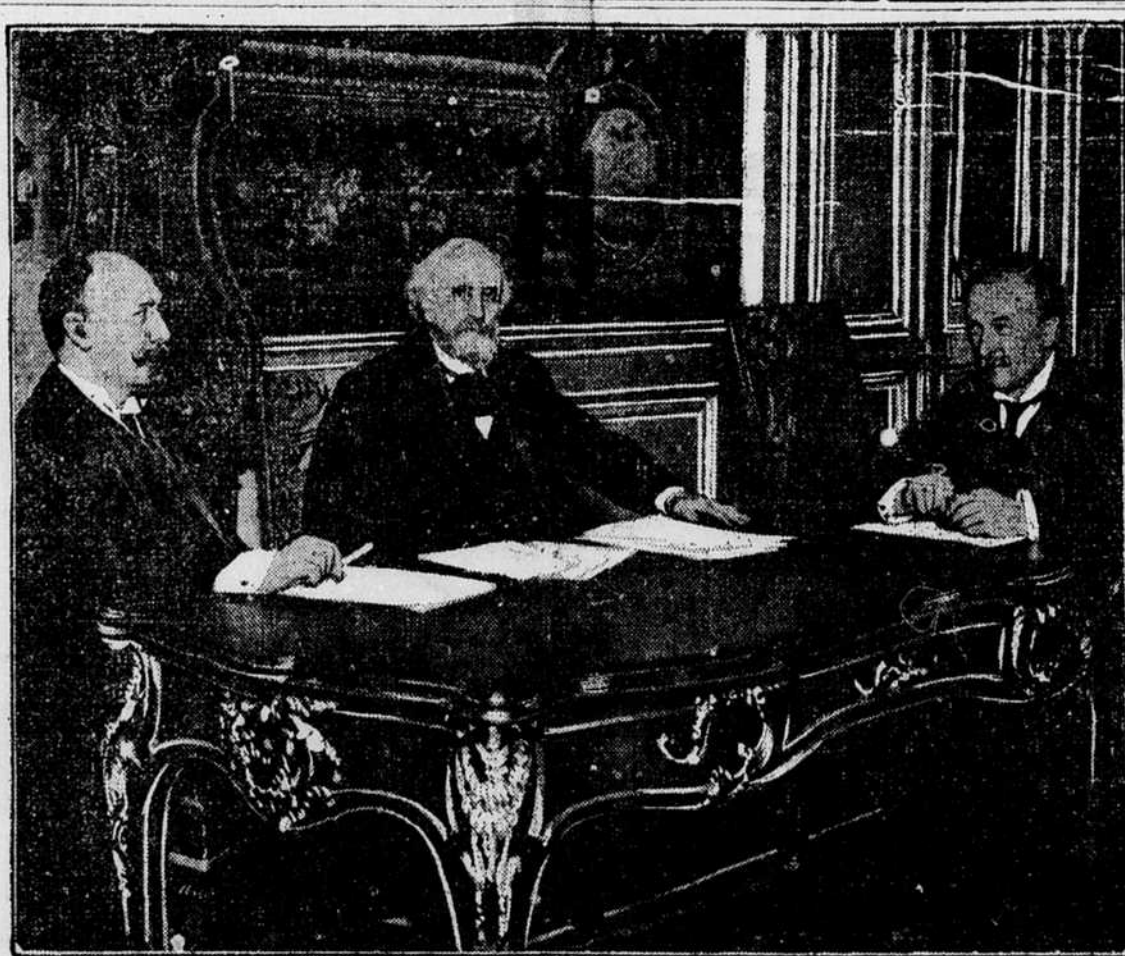
BAVĖS "VILIJOS" PRANEŠIMAS.

Iš "Vilijos" bendrovės Vilniuje su skyriniam Kaune "Lietuva" gavo žemias talpnamajį pranešimą. Priedan prie šio pranešimo pristatoma paaiškinimas, kad bendrovės dažnai atelna užklaunų apie jos tvoj. Šis pranešimas parodo, kaip "Vilijos" reikalai stovi.

"VILIJOS" Bendrovė negalėdama dėl karės laiko susaukti visuotinio savo bendrų susirinkimą apyskaitos ir balanso už praėjusius metus patvirtinimui nusprendė nors per spaudą pranešti savo dalininkams ir visiems tiems, kurie Bendrovės likimu ir klotimi interesuojasi, apie jos veikimą praėjusiais metais ir dabartinį stovį.

Pirmiausiai reikia pažymėti, jog šmetinė Bendrovės apyskaita apima laikotarpį nuo sausio 1 d. 1913 m. iki liepos 1 d. 1914 m., t. y. pusantro metų. Prityrimas parodė, jog fabriko inventorių suruošimas ant sausio 1 d. d. daugelio priežasčių yra labai sunkus, ir dėl to tasai darbas Bendrovės pilnųjų narių nutarimu perkeltas buvo ant liepos 1 d. Atėjus tam laikui, buvo ir intasi už darbą, kad juo greičiausiai suruošus Bendrovės apyskaitą. Bet užėjo karė, kuri pertraukė susišimius su Bendrovės klientais (pirkėjais) ir apsunkino skaičių suvedimą. Todėl ir balanso padarymas užsitsė iki lapkričio mėnesio galui. Sustatytą balansą dar turėjo peržiūrėti Revizijos Komisija ir patvirtinti pilnieji nariai.

Ajibrėžiant stambiais bruožais Bendrovės klotį pereinantis metais, pažymėtina, jog ji dabar susideda iš 141 nario, kurių sudėta kapitalo 122,775 rub., tame skaičiuje po 1912 m. prisidėjo 39 nauji nariai su kapitalu 22,377 rublių.

MINISTERS OF FINANCE OF THE ALLIES

TALKININKŲ IZDININKAI.

Rusijos, Francuzijos ir Anglijos finansų ministrai, kurie neseniai tarėsi Paryžiuje apie bendrą talkininkų veikimą pinigų reikaluose.

mo ir pristatymo mūsų šalies ukimams ukiu mašinų: iš savo sankrovų pardavinėja ukiu mašinas, o antantines pavasariui ir savo dirbtuvėje gamina naujų padargų reikalingą skaičių.

Dėlei to viso "VILIJOS" iki šiol laimingai iriasi per ekonominius šių dienų sukurius, ir yra vilties, kad išlaikys karėlaikį ne tik nesilpnėjęs, bet dar sustiprins savo pajėgas. "VILIJOS" valdyba.

SUVALKIJOS RYTAI KARĖS VESULAI PRAUŽUS.

Jei nuvesim vieną liniją maždaug nuo Alytaus Mariampolės link, nuo Mariampolės per Sėnų, Skriaudžius, Veiverius ligi Zapyškio, kitą—Nemuno, gausim keturkampį, kurį galima pavadinti laimingiausiu kampeliu visos Suvalkų gubernijos. Jis yra laimingesnis už kitus, bet nėra visiškai laimingas. Tiesa, čion musių tokių, kaip apie Virbalį, Naumištį, Vilkaviškį, nebūvo, bet užtai praėjo čia daug kariūmenės.

Kuone nuo pat Trakų pastebėjus karės pėdsakus. Už Nemuno, suprantama, dar daugiau pridaryta "bėdų": ne vienas pasigenda savo tvartuose gerųjų arklių, ne vienas puspigiai atidavė galvijus.

Laimingesni buvo tie žmonės, kurie gyvena toliau nuo didesnių kelių: jie kartais visa mažai karės tematė.

Pasitraukus rusų kariūmeni už Nemuno, pasišalino ir administratyvė valdžia: mūsų kampelis, anot vokiečių žodžių, sudarė "anarchišką valstiją", skrajojo vien tik žvalgai, taip vokiečių, taip ir rusų, kurie, sustikę, pasikandavo ir vėl išsikirstydavo. Diena iš dienos buvo laukiama vokiečių kariūmenės užplūdant.

Kas bėgo, palikęs savo turtą, kas kasėsi duobes, kur galėtų pasislėpti laike šaudymo, kasė savo rakandus žemėn ir t. t. Praėjo kiek laiko, o vokiečiai nepasirodė. Truputį apėjo žmoneliai. Ne-truputį pradėjo plaukti rusų kariūvija vakaruosna. Kanuolių šauviai vėl pradėjo baidyti žmones, bet kad pasklydo gandas, kad vokiečius išvyjo iš Mariampolės, vėliau Vilkaviškio, Naumiščio, visi vėl nusiramino.

Atitokę ukiminkai pradėjo skaičiuoti savo nuostolius. Kitur po du kart buvo taksiacija, bet vis dar "tiesos nesisekė surast", reikės trečių kart, kaip pasakoja, sustatys pati valdžia. Žmonės skaudžiasi, kad liudytojai gali žinoti tik: kiek arklių išvedė, kiek tvojų sukuro, bet, kiek kapų rugių išnešė, kiek pudų šieno bei dobily sušėrė, kiek žąsų, kiek daiktų išnešė—nei patis ukiminkai negali ligi vienam išskaitliuoti.

Nors karė jau toli nusibastė, bet žmoneliai vis dar nenusiramino.

Taip, vargsta žmoneliai stauki varga, bet kiti jų darbai nenuceis rašyti su nuostoliais prie liudytojų ir su prisiega, kaimas gi jų nuistatys pati valdžia. Žmonės skaudžiasi, kad liudytojai gali žinoti tik: kiek arklių išvedė, kiek tvojų sukuro, bet, kiek kapų rugių išnešė, kiek pudų šieno bei dobily sušėrė, kiek žąsų, kiek daiktų išnešė—nei patis ukiminkai negali ligi vienam išskaitliuoti.

Nors karė jau toli nusibastė, bet žmoneliai vis dar nenusiramino.

Nors karė jau toli nusibastė, bet žmoneliai vis dar nenusiramino.

Nors karė jau toli nusibastė, bet žmoneliai vis dar nenusiramino.

IS LIETUVOS.

VILNIUS.

Lietuvių dr-jos nukentėjusiems dėl karės šelpiti įsteigta nauji skyriai: Seinuose, Vilkaviškyje, Pajevonyje, Geranonyse ir Vilniuje; nusamdytas dr-jos reikalams butas (šv. Jono gatvė No. 24, b. 1).

Vilniaus karės teismas, kaip rašo "Latv. Av.", nutiesė Mintaujos malūnininką latvi Užalną 8 metams katgors už platinimą atsiskaikymų prieš karą.

Akcio valdininkai susekė dvi vieti, kur buvo slapsti varoma degtinė iš duonos ir polituros. Vienas "bravaras" buvo paslėptas žydų maldos namuose.

Lietuvių Draugija nukentėjusiems nuo karės šelpiti įsteigė skyrius Vilniaus gub.—Giedraičiuose, ir Suvalkų gub.—Naumiestyje, Liskevoje ir Suvalkose. Pasėlos paskirta po 500 rublių skyriams: Naumiščio, Pajevonio, Žaliosios ir Vistytio, Vilniaus likviduotojo pabėgėlių komiteto įsiskirtas kun. P. Beldauskas, jo padėjėju—Lebkaušienė, sekretoriai—V. Kopka ir K. Daunoras, izdininku—Pr. Dovydaitis. "L. Z."

IS KROSNO, Suv. Gub.

Lenkiškas laikraštis "Dziennik Zwiazkowy" patalpino laisvą W. Warakowskio iš Krosnos, rašytą vaikams į Nanticoke. Laisko autorius savo laisvą sako (Laiskas rašytas sausio 26 d.):

"Jūs svetimam kraste ramiai gyvenate, o mes ant savo žemės be perstojimo turime verti, kur nepažvelgsi, visur išnaikinimas ir nuiliudimas: tėvai verkia vaikų, moteris vyrų, seseris brolių, vaikai tėvų, verkia visi, slankiodami kaip paklydę paukščiai iš vietos į vietą iš baimės žiaurių vokiečių."

Pasiūtę vokiški kariūviai nepašarų ir maldinų beginklį gyventoją. Suvalkų apeliokėse išdegino jie suvėrus 2000 ukų: paėmė arklius, karves, kiaules ir viską, kas ką turėjo. Žmonės bėgo, kur kas galėjo, slapstėsi giriose, kelnorose nuo vokiečių plėšikų, kaip nuo draskančių žvėrių. Kiek ko išnaikino ir prilpū visoj gubernijoje, tai tik Dievas žino. Jauanus su prievarta emė kariūmenėn. Nuo rubežians iki Suvalkų paėmė 400, ir nežinia, kas su tais atsitiko. Taip prėjo vokiečiai iki Nemuno, bet ten juos patiko rusai ir taip pasveikino, kad visas Nemunas pasiruo kraujais. Bet bėgant atgal, vokiečiai taip plėšė, kad to nei aprašyti negalima. Žmonės bėgo, kur kas galėjo; daugiausiai nukentėjo gyvenanti prie vieškelio, nes vokiečiai viską išplėšė, sudegino, paliko tik pelenus."

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

Taip siantė jie pas mus dvi savaiti. Paskui į vakarus nuo Suvalkų buvo bausis musis, dieną vakti: žemė drebėjo nuo kanuolių baubimo; žuvys ežeruose, apsvaigintos nuo to, kilo į viršų ir kareiviai jas rankomis grabė.

KARĖS ATBALSIAI.

Karės metu žmonės neretai nukencia daug ir per savo kaltybę, ypač dėl neatsargumo ir savo smalsumo. Man žinomi yra šie atsitikimai, kurie turėjo vietos Vilkaviškio apskrityje (Suv. gub.).

Suvalkijoje vieno ukiminko piemenukas ir Vilkaviškio Dženkaičio sunus, mokiny, radę granatą, emė su plaktuku kalinėti. Granata rankose truko ir abieju gabalus sudraskė; buvo tai gilių pabaigoje.

Gauronų kalvis Parisas, lapkričio mėn., radęs laukuose granatos liekaną, norėjo iš jos paraką išimti ir pradėjo krapštinti. Sprogadama granata nukirto kairiosios rankos dviejų pirštų galus, o dešinėsios—vieną visai, ir kairiąją akį sužeidė, kuria dabar nemato.

Vilkaviškyje tuoj po Naujų Metų vaikas 8 metų, iš sienos ištraukęs kokį tai šukę, atsinešęs į kambarį, emė knibinėti; pastaroji truko, sužeidama dešinėsios rankos pirštą ir skeveldromis pilvą ir kulį.

Iš Rumokų dvaro, Žaliosios valstijos, sausio 8 d. atvežė gydyti 15 metų vaiką Baltrušaitį, kuris, radęs lauke misinginę duobelę (tributę) su užrietais abiem galais pypkutės pavyzdžiu, paėmė pietyčią ir kambarįje emė piauoti (sako, bus gera cigarnyčia!). Čia duobelė truko ir kairės rankos 3 pirštus nukirto, deulą sudraskė, o dešinės — 1 pirštą, ir skeveldromis veidus sukapojo. Motina ir tėvas labai gailstavo, tik tiek, sako, gerai, kad kairė ranka daugiau sužeista, tai, esą, nors persižegnoti galės.

Sausinukuiose, Bartininkų valstijos, apie sausio 14 d. Bepirštukas, belygindamas vokiečių apkalas, radęs granatą, parsinešęs namon, ir kambarįje emė kalinėti, bet jį tuojaus truko, sudraskėsi jį patį, taipgi apie 7 žmones sužeidė lengvai ir suardė kambarį.

M. V.

— Lietuvos žinios —

Atėjusiuose "Liet. Žinių" numeruose randame sekantį žinią iš Lietuvos:

Latvių dienraštis "Dzint. West-nesis" No. 289 padėjo idomą korespondenciją iš Dvinsko, kurios turinį čia paduodame.

Didėji pasaulio karė staiga pasuko istorijos ratą, padarė permaitus tautų santikose. Lietuviai ir latviai—tai dvi broliškos tautos—liudija tat abiejų tautų senovę ir kalbą. Istorijos bėgis perskyrė dvi tauti, ir tarp jų sutruko dviasios ryšiai. Taip buvo ligi šių dienų; mažai vieni kitiems rūpėjo, mažai vieni apie kitus rašė savo spaudoje. Dabar gi, didžiajai karėi užėjus, lietuviai ir latviai pradėjo vieni kitais idomauti. Rygos latvių laikraščiai pradėjo dažnai dėti žinių apie lietuvius ir jų gyvenimą, taippat ir lietuvių laikraščiai—apie latvius. Tulas lietuvių visuomenės veikėjas Rygoje pasakoja, kad pačioje Lietuvoje imta rūpintis arčiau susipažinti su latviais ir jų kalba. Smagių žinių ateina dar nuo Dvinsko.

Dauguma pasauktųjų karėn latvių ir lietuvių laudies mokytojų yra palikę Dvinską, kaipo sanitarijai prie ligonių. Darbo sanitarams yra daug ir, jeigu nori sąžiningai jį atlikti, tai mažai bėlika liuso laiko. Ir kaip gi lietuviai ir latviai mokytojai išnaudoja jį? Arčiau susipažinę tarp savęs, jie emė kalbėti apie abiejų tautų reikalus ir pripažinti, kad lietuviams ir latviams reikia susitarti. Nenorėdami būti tūškalbiais, mokytojai tuojaus kibo prie darbo: latviai mokytojai su pagalba savo draugų lietuvių pradėjo mokyti lietuviškai, o lietuviai su latvių pagalba—latviškai.

Ir dabar latvių mokytojų galvoje kyla sumanymas, karui pasibaigus, apkelianti Lietuvą, o lietuvių—Latviją. Piltai pažinti kitą tautą galima tikrai žinant jos kalbą. Latviai ir lietuviai mokytojai yra pasiėmę už to dalyko iš patį šaknų. Didžiai svarbu, kad tie jaunieji daigai pradeda dygti mokytojų tarpe.

Didėji karė artina broliškas tautas, jų tarpe lietuviai su latviais.

Bodis.

Latvių dienraštis "Dzint. West-nesis" No. 289 padėjo idomą korespondenciją iš Dvinsko, kurios turinį čia paduodame.

Didėji pasaulio karė staiga pasuko istorijos ratą, padarė permaitus tautų santikose. Lietuviai ir latviai—tai dvi broliškos tautos—liudija tat abiejų tautų senovę ir kalbą. Istorijos bėgis perskyrė dvi tauti, ir tarp jų sutruko dviasios ryšiai. Taip buvo ligi šių dienų; mažai vieni kitiems rūpėjo, mažai vieni apie kitus rašė savo spaudoje. Dabar gi, didžiajai karėi užėjus, lietuviai ir latviai pradėjo vieni kitais idomauti. Rygos latvių laikraščiai pradėjo dažnai dėti žinių apie lietuvius ir jų gyvenimą, taippat ir lietuvių laikraščiai—apie latvius. Tulas lietuvių visuomenės veikėjas Rygoje pasakoja, kad pačioje Lietuvoje imta rūpintis arčiau susipažinti su latviais ir jų kalba. Smagių žinių ateina dar nuo Dvinsko.

Dauguma pasauktųjų karėn latvių ir lietuvių laudies mokytojų yra palikę Dvinską, kaipo sanitarijai prie ligonių. Darbo sanitarams yra daug ir, jeigu nori sąžiningai jį atlikti, tai mažai bėlika liuso laiko. Ir kaip gi lietuviai ir latviai mokytojai išnaudoja jį? Arčiau susipažinę tarp savęs, jie emė kalbėti apie abiejų tautų reikalus ir pripažinti, kad lietuviams ir latviams reikia susitarti. Nenorėdami būti tūškalbiais, mokytojai tuojaus kibo prie darbo: latviai mokytojai su pagalba savo draugų lietuvių pradėjo mokyti lietuviškai, o lietuviai su latvių pagalba—latviškai.

Ir dabar latvių mokytojų galvoje kyla sumanymas, karui pasibaigus, apkelianti Lietuvą, o lietuvių—Latviją. Piltai pažinti kitą tautą galima tikrai žinant jos kalbą. Latviai ir lietuviai mokytojai yra pasiėmę už to dalyko iš patį šaknų. Didžiai svarbu, kad tie jaunieji daigai pradeda dygti mokytojų tarpe.

Didėji karė artina broliškas tautas, jų tarpe lietuviai su latviais.

Bodis.

Latvių dienraštis "Dzint. West-nesis" No. 289 padėjo idomą korespondenciją iš Dvinsko, kurios turinį čia paduodame.

Didėji pasaulio karė staiga pasuko istorijos ratą, padarė permaitus tautų santikose. Lietuviai ir latviai—tai dvi broliškos tautos—liudija tat abiejų tautų senovę ir kalbą. Istorijos bėgis perskyrė dvi tauti, ir tarp jų sutruko dviasios ryšiai. Taip buvo ligi šių dienų; mažai vieni kitiems rūpėjo, mažai vieni apie kitus rašė savo spaudoje. Dabar gi, didžiajai karėi užėjus, lietuviai ir latviai pradėjo vieni kitais idomauti. Rygos latvių laikraščiai pradėjo dažnai dėti žinių apie lietuvius ir jų gyvenimą, taippat ir lietuvių laikraščiai—apie latvius. Tulas lietuvių visuomenės veikėjas Rygoje pasakoja, kad pačioje Lietuvoje imta rūpintis arčiau susipažinti su latviais ir jų kalba. Smagių žinių ateina dar nuo Dvinsko.

Dauguma pasauktųjų karėn latvių ir lietuvių laudies mokytojų yra palikę Dvinską, kaipo sanitarijai prie ligonių. Darbo sanitarams yra daug ir, jeigu nori sąžiningai jį atlikti, tai mažai bėlika liuso laiko. Ir kaip gi lietuviai ir latviai mokytojai išnaudoja jį? Arčiau susipažinę tarp savęs, jie emė kalbėti apie abiejų tautų reikalus ir pripažinti, kad lietuviams ir latviams reikia susitarti. Nenorėdami būti tūškalbiais, mokytojai tuojaus kibo prie darbo: latviai mokytojai su pagalba savo draugų lietuvių pradėjo mokyti lietuviškai, o lietuviai su latvių pagalba—latviškai.

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiai stūdinami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašyti tie pseudonimai turi paduoti. Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilekia sau taisyklę atsiųstus laiškus trumpinti ir taisyti.

Netinkamas laikraščiu rankraščius Redakcija, pareikala, grąžina autorui atgal jo lėšomis.

Redakcija rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Aukų siuntimas Lietuvon. Aukų siuntimas Lietuvon nukentėjusiems nuo karės yra vienas klausimų, kuriuos Amerikos lietuviai negali išvengti. Ypatingai yra kėblus vidurinės sriovės fondo padėjimas. Kaip žinome, Lietuvoje persikirta į dvi dalis: dešiniuosius ir kairiuosius. Iš kairiojo Lietuvos visuomenės sparčio Amerikos lietuviai gavo daug informacijų, kurios, suprantama, visą bėdą suverčia ant dešiniųjų. Iš antrosios gi pusės, iš dešiniųjų, iki šiol Amerikos lietuviams nieko neteko girdėti. Norėdami būti bešališkais, Amerikos lietuviai turėtų išsiaiškinti, ką abi pusės kalba ir tuomet padaryti savo nusprendimą. Kol to nėra, t. y. kol nebuvo išsiaiškinti abiejų pusių pasiaukėjimai, ką nors griežto ir galutinio sunku pasakyti.

Vidurinėji Amerikos lietuviai sriovę yra pažangi, bent savo daugumoje, ir todėl jina, kiek matyti iš vidurinės sriovės žmonių upo, rems Lietuvos pažangiusius. Lietuvoje dalykai matomi yra labai susipynę. Dešinėje pusėje, Lietuvių Draugijoje Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpiti, kiek žinoma iš pranešimų, iki šiolie pasirodžiusių, vadovauja klerikalai. Tačiau ten pat yra žmonių, kurie žinomi kaip aiškiai pažangūs ir jokiū būdu ne klerikalai. Tokiais yra, pvz., adv. Leonas, dailininkas Žemidzinavičius ir kiti. Jie iš tariamosios dešiniųjų draugijos neišstojo ir joje toliaus darbuojasi. Minimoje draugijoje matomi yra įvairių pakraipų žmonių su klerikalais skaitlingiausiai reprezentuoti. Pranešama, kad iš draugijos išstoja pažangesnieji vienas po kitam ir palieka įvairių klerikalų rankose. Iš p. Leono laiško, kuris neseniai buvo pargarsintas mūsų laikraščioje, nematyti, kad visi pažangesnieji šiautįsi prieš draugiją. Toliaus, toji draugija yra valdžios pripažinta, jinau jau veikia ir daugelyje vietų įsteigė savo skyrius. Sarysyje su draugijos veikimu buvo paskelbta žinių, kurių apvertinime reikėtų būti labai atsargiais. Tarp kitko, buvo pranešta, kad draugija paskyrusi Karmelitų bažnyčiai Katne tulą sumą pinigų. Panaši žinia, pirmą negu naudotis jaja kaip argumentu, reikėtų gerai patikrinti. Klausimas, ar tie pinigai buvo paskirti bažnyčiai, ar, rasi, sušivėrusiam prieš bažnyčios komitetui, kuriam pavesta padalinėti gautasias aukas tarp karės kankinių, esančių tos bažnyčios parapijoje. Pinigų paskyrimas bažnyčiai ir pinigų paskyrimas galimam prie bažnyčios komitetui nukentėjusiems nuo karės šelpiti yra du griežtai skirtingi dalykai. Rodo, mažutis sumaišymas, o jo jo reikšmė tiesiog milžiniška ir visą reikala visiška kitiškoje šviesoje perstatanti. Todėl sunkūs priekaištai, panašūs į šį, turėtų būti gerai iširti, o paskui daromi, jei jie teisingi.

Kairėje pusėje, sakoma, esąs komitetas su adv. A. Bulota kaip pirminkiniu. Tikrų žinių tačiaus iki šiolie nėra. Remtis tik-tai p. Žymontienės pranešimais ir p. Rimkos (privatistikų žmonių) informacijomis, neturint daug žinių iš to paties komiteto, negalima. "Vien. Liet." stato pilnai teisinga reikalavimą, kuomet sako, kad, apart komiteto pirminkinio adv. A. Bulotos, turėtų būti daugiau žinių apie patį komitetą, kas, koki žmonės jį sudaro. Jeigu Amerikos lietuvių visuomenė siunčia aukas, jinau privalo žinoti, kam jinau jas siunčia. Aukų siuntimo klausimas, kaip pinigais reikalas, ir priegto dar viešas, reikalauja labai atsargaus atsinešimo į save. Turėtų būti aiškiai žinoma,

kaip ir kas tenai veikia. Reikalinga, kad ant šio darbo nepuolų joks juodas krislėlis. Neaiškumai gi, ir galimi iš to nesupratimai kaip sykis yra pavojingi, kurio Lietuvos karės kankinių šelpimas turėtų būti apsielentki. Dėl neaiškumo aplinkybių Lietuvoje buvo pakeltas klausimas apie aukų siuntimą tiesiog pavieniams žmonėms. Socialistiskais Liet. Šelpimo Fondas, kaip žinoma, taip ir padarė, pasiūdamas dalį aukų per adv. Bulotą. Tačiau su tokia tvarka, jeigu jos plačiai prisilaikyti, gali būti šaltiniu visokiems nesmagiems nesupratimams. Todėl pilnai teisingai "Tėvyne" pastebi, kad "toks aukų siuntimo būdas yra labai neapraktiškas." "Tėvyne" remiasi tuom, kad siunčiant aukas privatiškiems žmonėms arba Lietuvos laikraščių redakcijoms, kaip kad p. Žymontienė patarė, jos (tos aukos) "yra dalinamos ne organizuotu keliu, ne visuomeniškai, taip sakant, keliu, nors jos renkamos visuomeniškai keliu. Jei visuomenė jų rinkimą kontroliuoja, tai ji turi kontroliuoti ir jų išdalimą, ko negalima atsiiekti, jei išdalinimas bus pavestas kokiems nors redakcijai ar šiaip viešam, kad ir žinomiausiam, žmogui."

"Lietuva" prieš kiek laiko išreiškė nuomonę, kad tautiškioji sriovė privalo remti pažangiuosius Lietuvos žmones. Tos nuomonės pamate gulėjo supratimas, kad Lietuvos visuomenė yra persiskyrusi į dvi aiškias dalis, klerikali ir pažangiąją. Vietinių aplinkybių dėlei, kraštiniai klerikali negali viešai Lietuvoje pasirodyti, ir todėl jie eina draugėje su pažangiaisiais vidurio elementais. Prie pažangiąją vidurio elementų priklauso ir Amerikos lietuvių sriovė, vadinama tautiškąja. Tai gi mūsų vidurinėji sriovė ir turėtų remti Lietuvos pažangiuosius.

Tačiaus gema klausimas, ar vidurinėji pažangioji sriovė yra atsiskyrėlių eilėse. Jeigu jinau yra, tai Lietuvos Gelbėjimo Fondas turėtų remti atsiskyrėlius; jeigu gi nėra—tai klausimas vėl lengvai išsiaiškintas. Bet šis klausimas sunku iširti prieš dabartinę mūsų informaciją, kurios toli-gražu nepilnos. Kaip galima suprasti iš esančių informacijų, vidurinėji pažangioji sriovė bene bus viena dalim stovinti vienoje pusėje, kita dalim—kitoje. Tačiau tai yra spėjiojimas iš nepilnų žinių, ir todėl jinau turi būti priimtas su dideliu atsargumu.

Kad išrisus visus neaiškumus, reikalinga daugiau informacijų. Kaip jas gauti? "Tėvyne" pasiūlo būdą. Sulys pasilytumo, Liet. Šelpimo ir Lietuvos Gelbėjimo Fondų komitetai turėtų susizinti tarp savęs ir, bendrai aptarus reikala, "išrinkti vieną žmogų, kurs nuvažinotų Lietuvon (arba tokį ir pačioje Lietuvoje paskirti) ir, ištyręs dalykus, plačiai painformuotų Amerikos lietuvių." Su nurodytu žmogui ir įstaigų pagelba paskirti gautasias aukas tarp karės kankinių, esančių tos bažnyčios parapijoje. Pinigų paskyrimas bažnyčiai ir pinigų paskyrimas galimam prie bažnyčios komitetui nukentėjusiems nuo karės šelpiti yra du griežtai skirtingi dalykai. Rodo, mažutis sumaišymas, o jo jo reikšmė tiesiog milžiniška ir visą reikala visiška kitiškoje šviesoje perstatanti. Todėl sunkūs priekaištai, panašūs į šį, turėtų būti gerai iširti, o paskui daromi, jei jie teisingi.

Jeigu abiejų fondų valdybos galėtų susitarti, būtų labai geras dalykas. Bet žmogaus siuntimas Lietuvon vargu galimas. Viena, sunku būtų rasti žmogų, kuris turėtų abiejų pusių užsietikėjimą. Pati "Tėvyne" sako, kad "šiuo momentu negalima visiška nei vienais, nei kitais pasitiki, matant, kad nei vieni, nei kiti nėra lūsiai nuo partynumo." Tas pasakytas apie Lietuvos žmones, bet lygiai tas pats bene tikty ir čionai. Toliaus, žmogaus siuntimas iš čionai Lietuvos medžiagisku žvilgsniu būtų labai sunkus. Abu minėtu fondu turėtų būti išvisi apie \$5,000.00. Žmogaus siuntinėjimas į tenai, viską surokavus, apsieitų mažiau \$400—\$500. Dešimtos visų aukų dalies paskyrimas vien tam, kad iširti, kam siųsti aukas, būtų daugiau negu neparankus. Parankiaus būtų, radus tešdai žmogų. Bet čia vėl scenon išina tasai partynumas, apie kurį "Tėvyne" užsimina. Sunku būtų čia rasti žmogus, galis duositi visiškai bešališką nusprendimą. Dar sunkiaus, rods, būtų rasti Lietuvoje toksi žmogus, nes tenai visa ta kova verda ir sunku

LIETUVIAI! REMKITE LIETUVOS GELBĖJIMO IR AUTONOMIJOS FONDA.

Aukus siųskite šiokiu būdu: Money Orderius, Čekius ir t.t. išrašykite vardu T. Paukščio, Pittston, Pa., ir pasisūskite J. O. Širvydūi, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

rasti žymėsnį lietuvių, kurisai neturėtų dalykan įtrauktas, tai yra stovintis vienoje, ar kitoje pusėje, reiskia—partviškas.

Geriaus gal būtų, jeigu vieton vieno tokio žmogaus, galėtų būti paskirta keletas įvairių pakraipų asmenų, kurie žinomi kaip plačiai žiūrį į dalykus ir tolerancijai su turį. Toksai kelių asmenų komitetas galėtų suteikti Amerikos lietuviams smulkų aprašymą šelpimo reikalų ir sriovių santikų Lietuvoje, suprantama, jeigu čia galima būtų susitarti tarp savęs išrinkti tokius asmenis. Gavę pranešimą iš išrinktojo komiteto, Amerikos lietuviai galėtų spresti apie Lietuvos santikius daug geriaus, negu dabar, remdamiesi spalvotais vienos pusės pranešimais. Toliaus, mes pasiūlytume tan Amerikos lietuvių fondų valdybų pasitarimam kviesti ir dešiniųjų fondų, jeigu tai būtų galima įvykdyti.

Aukų siuntimo klausime "Tėvyne" paduoda sumanyką, kad aukas siųsti per Raudonąjį Kryžių, tarptautinę organizaciją, kuri šioje karėje daug darbuojasi nukentėjusiems.

Raudonasis Kryžius išdalinsias aukas Lietuvoje sulys Amerikos lietuvių nurodymo ir noro. Lietuvių reikalavimais turėtų veikti su pagelba Suvalstijų konsulių Rygoje ir Varšuvoje ir ty lietuvių, kurie būtų mūsų nurodyti. Esą, tai būtų progų pakalbėti svetintaučių spaudoje apie Lietuvą ir lietuvių reikalus. Dr. Šliupas pažadėjęs jau ir susirašyti su Raudonojo Kryžiaus Amerikos skyriumi Washington, D. C.

Pati Raudonojo Kryžiaus tarptautinio idėja yra labai graži. Bet jos įvykinimas būtų labai kėblus. Amerikos lietuviai nori, kad jų aukomis būtų šelpiti išimtinai lietuviai, kadangi kitos tautos irgi rūpinasi apie savuosius. Negalime Raudonojo Kryžiaus vardu kalbėti, bet mums rodosi, kad nuo karės nukentėjusių skirstymas pagal tautybę, ypač tokiose vietose, kur lietuvių yra labai susimaišę (kruvoje gyvena) su kitų tautų žmonėmis, Raudonajam Kryžiui būtų labai kėblus ir vargu pasekmingai galimas atlikti darbas. Antra, "Tėvyne" antroje to paties straipsnio dalyje sako, kad su dabartinėmis mažomis pinigų sumomis "prie Raudonojo Kryžiaus kreiptis būtų nedrąsu ir sarmata." Jeigu taip, tai kol-kas nei negalima kreiptis. Galima bus kreiptis, kuomet suaukautų pinigų suma bus ne taip maža, kaip kad jinau dabar yra. Apie Lietuvą ir lietuvių reikalus kalbėti svetintaučių spaudoje, pasinaudojant Raud. Kryžium, prie dabartinę aplinkybių būtų labai sunku ir vargiai paranku. Greičiaus parodytume anarhiją ir betvarkę, viešpataujančią tarp lietuvių, negu atneštume ką nors naudingo sau. Jeigu kitaip stovėtų Amerikos lietuvių fondai ir kitoki būtų santikiai, kitokis tuomet būtų "biznis."

Užbaigdami straipsnį, mes iš savo pusės norėtume pakviesti visus darbuotis kaip galint uotiam aukų rinkime ir drauge su tuom neatidėlioti aukų siuntimo sutvarkymu. Tegul abu darbu čia greta vienas kito sparčiai ir pasekmingai.

Dar apie aukų rinkimą tarp svetintaučių. "Lietuvoje" jau buvo rašyta apie reikalingumą lietuviams rinkti aukas tarp svetintaučių. "Tėvyne" kalba apie tai sekandai:

"Įvairių tautų žmonės Amerikoje išnaudoja kiekvieną progą, kad surinkus kuodaugausia aukų. Jie net surado kelius, kad privėstų prie svetintaučių ir davus jiems suprasti, kad lietuviai, kurie Amerikoje yra nemažiau per pusę milijono ir kurie jau nuo keturiųdešimties penkerių metų prisideda prie krovimo Amerikai turto, turi tiesą reikalauti amerikiečių pagelbos tai šaliai, iš kurios jie atėjo Amerikon. Lietuviai ikišiol nėra to padarę. Kad būtų galima labai daug padaryti, padaro kad p-lės Kašubinės pasidarbavimas Pittstone; kiek pamename, ji tarp pačių

Ką rašo kiti laikraščiai apie raudonąją "Tautos Tarybą." Štai ką rašo kiti laikraščiai apie vadinamąją "Tautos Tarybą," apie kurią "Lietuva" rašė pora savaičių atgal ir kurios įstatus patalino pračios savaitės numeryje: "Vienybė Lietuvių":

"Is protokolo matosi, kad "T. T." turi gerus norus į Lietuvą, ir kaip tokie yra remtini. Bet tie veikėjai neatsižvelgia į faktą, kad lygiai tokį pat ir dar platesnį darbą užvedė ir kitos mūsų sriovės, kurios į šitą "Tautos Tarybą," kaip sriovės, nebuvo kvietos.... Mums rodos, kaip ir pirmiau kalbėjome, kad šitas Chicago keturių ypatų "suvaizavimas" labai netikusiu keliu eina. Tiesiog sakant, merkte užsimerkia, buk tai jie vieni—tai jau ir visa mūsų tauta. Tai labai neigiamas tarptautiskos politikos supratimas."

"Atėitis":

"Siame numerį išspausdiname mums prisiųstą "Tautos Tarybos

Amerikoje" protokolą, kuris padaro vieną iš dviejų—arba gudrią lapę politiką, arba tai, kad "Tautos Tarybos" įsteigėjai, kurie skiria jai (sulys jų, kaip bepartviškai organizacijai) visų Amerikos lietuvių sriovių vienijimo rolę, yra atkakliai ignorantais-apsimetėliais. Mums rodos, kad gerų-geriausia kalba—mūsų tautos tarybą, kuri turėtų teisę vadintis viršausiaja ir centraline Amerikos lietuvių organizacija, kuri būtų vienijancia, tvarkancia ir vadovaujancia visam tautiskam Amerikos lietuvių veikimui, galėjo įsteigti tik visos mūsų sriovės—jū yra trys: dešiniųjų, vidurinė ir kairioji. Viena kuri sriovė liogikos žvilgsniu tokios tautos tarybos sudaryti negali, nes ji tuomet bus netvarkė, negalinti turėti visos visuomenės išsietikėjimo ir autoriteto. Todėl dešiniuosius sriovės įsteigtoji "Tautos Taryba" nėra, kaip jos įsteigėjai nori mums įkalbėti, bepartviška organizacija, bet yra, pilniausioje to žodžio irasmėje, partviška—klerikaliską."

Kiek toliaus tams pačiame straipsnyje rašoma, kad jeigu mūsų viešojo gyvenimo vadeles patektų į rankas tokių vadų, kaip asmenis, sudarantieji vadinamąją "Tautos Tarybą," tai visuomenės judėjimas virstų klerikaliskam krypsniui, ir "tuomet geriaus būtų keliauti į Siberiją ir ten apsigyventi, negu ragauti tokios politiskos "laisvės" vaisių, kurios adeptais yra kalbamosios tarybos valdyba."

Apie lietuvių ateivius. "Tėvyne" paduoda apžvalga lietuvių ateivystės per užsibaigusius 1914 m. Čia paduodame dalį tų kiekvienam lietuviui įdomių skaitlinių:

"Pagal lytį ir amžių 1914 m. atkeliavę Amerikon lietuviai imigrantai šitaip pasiskirsto:

Vyrų—12,282, moterų—9,302, viso—21,584. Iki 14 m. amžiaus: 2,040; tarp 14 ir 44 m. amžiaus—19,059; virš 44 metų—485. Moka skaityti, bet nemoka rašyti: vyrų—278, moterų—429, viso—707; nemoka nei skaityti nei rašyti: vyrų—4,389, moterų—4,612, viso—9,001; viso labo beraščių—9,708.

"Atsivežė pinigų: po \$50.00 ir viršaus—1,056 lietuvių; mažiaus \$50.00—15,249. Viso labo parodė pinigų prie egzaminacijos ant Ellis Island—\$427,564. Lietuviai ateiviai iki 1913 m. buvo atsivežę Amerikon \$3,263,720; prieš tą sumą, kokią atsivežė 1914 m., gauname—\$3,697,284. Prie to pridėjus dar tuos pinigus, kuriuos atsivežė ne-emigrantai 1914 m. (\$37,565), susėkame, kad lietuviai nuo 1899 iki 1914 m. Amerikon įvežė ir parodė valdžiai—\$3,734,849,

"Imigrantai lietuviai patį išsiperko laivakortes—9,182; laivakortes pirkę gimines—12,259; draugai—143. Jie keliavo: pas gimines—20,268; pas pažįstamus—1,202; neturi giminių nei pažįstamų—114."

Francuzų spaudoje apie lietuvių. Šių metų pirmame numerįje francuzų kalba cinaučio laikraščio "Les Annales des Nations" tilpo p. J. Gabrio straipsnis "Lietuva ir Lenkijos Autonomija." Tasai straipsnis tilpo ir angli laikraščio "The British Review." To straipsnio turinį savu laiku buvo paduotas "Lietuvoje." Prie straipsnio yra ir žemlapis, kaip ir angliškame "The British Review."

KUN. J. TUMO SUKAKTUVĖS.

Pastaba. Dikčiai suvėlintas yra šis straipsnelis. Už darbų ir smarkaus Amerikos gyvenimo, buvo visai praeistos šios sukaktuvės. Tegul maloni skaitytojai atleisda šį suvėlinimą. Nors vėlokai, bet pagerbime užsitarnavusį lietuvių darbininką.

Šių metų sausio 10 d. sukako 25 metai, kaip kunigas Juozas Tumas darbuojasi lietuvių literaturoje.

Didelis tai periodas žmogaus gyvenime. Daug darbo padėjo ir daug turtą įnešė lietuvių gyvenimui per tą laiką gerbiamasai jūbiilantas.

Dvidešimts penki metai! Retai kurisai lietuvių darbininkų gali pasidžiaugti tokionis sukaktuvėmis. Mažai yra lietuvių viešų darbininkų, kuriems teko pamatyti vaisius savo darbo, pradėto tokiose sunkiose, tokiose, kaip rods, beviltigose aplinkybėse.

Nedarg yra praeisus Lietuvos darbininkų, sulaukusį galop užsivitusios Lietuvai ausros vienuoliai metų atgal,—ausros, kuri lėnė laimingesnį, skaisesnį rytojų visai lietuvių tautai. Atpenč lietuvių prisikėlimo taktas nuklotas laivonais jaunų darbininkų, kapais jaunų jėgų, didelių pasivertimų, naujų tautos tarybos sudaryti negali, nes ji tuomet bus netvarkė, negalinti turėti visos visuomenės išsietikėjimo ir autoriteto. Todėl dešiniuosius sriovės įsteigtoji "Tautos Taryba" nėra, kaip jos įsteigėjai nori mums įkalbėti, bepartviška organizacija, bet yra, pilniausioje to žodžio irasmėje, partviška—klerikaliską."

Todėl juo brangesni yra mums tie neskaityti pasilikusieji senųjų eilių kareiviai. Juo didesni jiems turi būti pagarba. Jie yra gyvais pavyzdžiais jaunėms tautos darbininkų gentkartėms.

Kun. Tumui teko dirbti tais pačiais laikais, kaip ir Kudirkai. Ne vienodi buvo jų keliai. Kun. Tumas buvo "Tėvynės Sargo" redaktorium. Kudirką gi stovėjo varpininkų eilėse. Vienas buvo katalikas, antras—laisvamanis. Abu matė įvairius kelius savo darbui, tačiau tikslas pas abu buvo vienas ir tas pats: Lietuvos pažadinimas iš ilgo miego, kurisai grėsė pačiai tautos gyvybei. Abiejų troškinių išsipildymo, nepanaštos skaisčios saulės, kuri užbrėškė lietuvių tautai.

Suos dviejų įvairių sriovių žmones rido bendras tikslas, bendros aplinkybės. Abu turėjo prieš save vieną bendrą prieši, kurisai grėsė pavojum pačiai gyvybei to, kas jiedviem buvo brangiausia. Ir abu, kiekvienas savo būdu, kovojė prieš bendrą prieši, abu slapta gabenę per rubėžių lietuviškus raštus ir slaptai juos skaitė ir dalino kitiems savo broliams.

Nors įvairių pažiūrų, bet lygiai mylėjo savo tėvynę ir lygiai vienas kitą gerbė. Paš kun. Tumą

buvo tolerancija, pakanta, kurios ypač dabar taip stokoja tarp lietuvių. Kur tikėtai įsiai galėjo, kun. Tumas prisidėjo savo darbu. Gyvybės pilnas, energingas, visuomeniškumas, gero ir jautraus būdo, kun. Tumas negalėjo ramiai sėdėti, kuomet matė, kad kiti dirba ir kad darbai rankų stoka, o pas mus didi stoka visuomet buvo. Kiekvienas inteligentas lietuvis buvo brangus ir reikalingas visur. Jiegi neužteko, kad jos būtų paskirstytos įvairioms sriovėms. Lietuvis inteligentas negalėjo užsidauryti vienoje kurioje srityje ir dirbti. Visur reikalingas buvo darbininkas, ir todėl lietuvis inteligentas turėjo griebtis visa, kas tikėtai pasitaikė dirbti.

Tuom ytin yra brangus mums pirmieji darbininkai. Jie turėjo mētytis į visas šalis, visur atlikti darbo dalį. Ir, nežiurint to reikalingumo mētytis į įvairias puses, darbas buvo atliekamas gabiai, taletingai. Kaip didelė ir visa apėrianti buvo pirmųjų darbininkų savo tėvynei meilė, kaip visapusiški buvo jų jėgų sugebūmai.

Gerai žinomas yra lietuviams Vaisgantas ir jojo "Augstaičių vaizdeliai." Daug kas ir iki šiandien nežino, kad Vaisgantas tai kun. J. Tumas. Kaip beletristas, kun. Tumas pasirodė daugiau negu gabus rašytojas. Jojo raštai atsižymi kalbos lengvumu, gražumu, gyvumu. Kun. Tumas rašė taip, kaip įsiai matė ir jautė savo brolius ir jų jėgų gyvenimą. Jojo raštai tai nupiešti vaizdai, kuriuose lietuvis su savo kasdieniniu gyvenimu atsimuša kaip gyvas. Kartais pasijunkia rašytojas iš lietuvių, bet tame pasijuokime jaučiasi meilė, paguoda, užuojauta. Ką nepieštų kun. Tumas iš lietuvių gyvenimo, viskas išrodo artimu, savu, pažįstamu, meiliu. Gera ir meilės pilna autorius širdis visur jaučiasi. Kun. Tumas rašė ir scenos veikalelius. Rodo, sunku užtikti skaitant lietuvių, kurisai nežinojo jojo veikalelio "Nepadėjus nēr kęsti." Ir čia matosi tos pačios rašytojo ypatybės kaip ir beletristikos veikaluose.

Jubilantas ne tik pats sugėba rašyti, bet ir moka džiaugtis naujai pasirodancias rašytojais. Daug reiskia pradedanciam priekartų svajonių. Sunkus ir akstinotas buvo toksai taktas, kuriuom turėjo eiti pirmieji Lietuvos žadinimoji, milžiniški jėgų reikėjo tiems darbininkams, kad pramušus, praskynus visai lietuvių tautai platų ir luosą kelią skaisčesnėn ateitin. Reikėjo kovoti su tamsa, su sprepauda, su persekiojimais iš visų pusių. Sale to, reikalinga buvo kovoti ir su skurdu, su neturtu, kurie laikė jaunus kovotojus geležinėse savo replėse. Ir ne vienam teko suklypti po sunkiaja našta. Ne vienas, bet eilių eilius darbininkų-kankinių kloja mūsų praeities kelius. Dauguma žuvo nesulaukę savo svajonių troškinių išsipildymo, nepanaštos skaisčios saulės, kuri užbrėškė lietuvių tautai.

Kun. Tumas yra gerai žinomas taipogi savo publicistisku rašinėjimu, kuriuom įsiai užima žymią vietą tarp Lietuvos laikraštiničių. Kiekvienas sverbesnis klausimas visuomet raskavo obalsį kun. Tume.

Kritika irgi buvo sritis, kurios neaplenkė kun. Tumas savo literatiskoje karjeroje. Kas yra skaisčios jojo recenzijos, kritikos straipsniai, tai atsimena, kokių gyvumu, isreiskimo pilnumu jis atsižymėjo. Kun. Tumo plunksna galėjo isreikšti tai, ką autorius mato ir jautė. Jei kun. Tumas moka paskatinti ir padrasinti pradedantį talentą, tai įsiai kartais ir pasijunkia, ir sugėba karčiai pasiepti tuos, kurie, jojo nuomone, nėra pašauktųjų eilėse.

Jubilato, kaipo laikraštiniuko, karjera yra marga. Augsčias mes matėme jį dar Prusuose ėjusio "Tėvynės Sargo" redaktorium. Vėliaus, kuomet Vilniuje įsikūrė pirmutinis lietuvių dienraštis "Vilniaus Žinios," mes matome jį bendradarbiu tenai. Kuomet "Vilniaus Žinios" žlugo, ir bepradėjusioms kruvon spiestis jiegoms ir drauge su tuom lietuvių periodinėm spaudai grėsė išsiskirstymo pavojus, kun. Tumas nerimsta ir, subūres kunigų ir svietiskų draugėn, įsteigia dvidienę "Viltį," kuri vėliaus virsta dienraščiu. Patsai kun. Tumas uoliai darbuojasi naujai įkurtame laikraščioje.

Užgimusi "Viltis" pasirodė dideliu pavojum Lietuvos rytų lenkininkams. Ypač pavojingas buvo lenkininkams kun. Tumas, kuris atvirai ir karštai stoja kovon prieš Rytų lietuvių lenkinimą. Praside da visokios intrigos prieš kun. Tumą, ir įsiai galop yra priverstas pasitraukti iš Vilniaus, nuo darbo centro, Laizuvos užkampin. Šisai lenkininkų žygis savo laiku Lietuvoje pakėlė didelį triukšmą. Lietuviai karštai užsistojo už kun.

Tumą, tačiau tas negelbėjo: kun. Tumas turėjo eiti šalin.

Tasai lietuvių užsistojimas už savo užsitarnavusį darbininką rodė, kad lietuviui moka branginti tai, kas sava. Kun. Tumo prak. kun. Tumas negalėjo ramiai sėdėti, kuomet matė, kad kiti dirba ir kad darbai rankų stoka, o pas mus didi stoka visuomet buvo. Kiekvienas inteligentas lietuvis buvo brangus ir reikalingas visur. Jiegi neužteko, kad jos būtų paskirstytos įvairioms sriovėms. Lietuvis inteligentas negalėjo užsidauryti vienoje kurioje srityje ir dirbti. Visur reikalingas buvo darbininkas, ir todėl lietuvis inteligentas turėjo griebtis visa, kas tikėtai pasitaikė dirbti.

Išgiję kun. Tumą iš Vilniaus lenkininkai tačiau negalėjo su naikinti kun. Tumo pradėto darbo. Rytų (Vilniaus gub.) lietuvių susipratimas pradėjo kilti. Kun. Tumo pasata sėkla davė vaisių. Taipgi, išgudami kun. Tumą iš Vilniaus, lenkininkai nesutūrė jo ryšių su laikraščiu. Nors ir ištremtas, įsiai rašinėjo laikraščiuose. Įsiai sandarininkavo toje pačioje "Viltįje" ir taipogi "Vaire." Ištremtasai kunigas vėliaus buvo perkeltas kiton vieton. Pastaruoju laiku kun. Tumas sugrįžo vėl laikraščioj. Įsiai neseniai tapo "Rygos Balsu" redaktorium ir dabar darbuojasi tenai.

Kaipo visuomenės veikėjas, kun. Tumas yra gerai pažįstamas netiktai Lietuvoje, bet ir tarp Amerikos lietuvių. Visi dar atsimena jojo atsilankymą Amerikon su kun. Alšausku "Saulės" namų reikaluose. "Saulės" dr-ja už pastatymą savo namų, kuriose yra mokykla, turi pirmoje vietoje būti dėkinga kun. Tumui ir kun. Alšauskui. Jeigu ne jiedu, daug dar laiko ir trūso būtų reikėję padėti, kol namai būtų buvę galima pastatyti. Kuomet įsisteigė Lietuvių Mokslo Draugija, kun. Tumas buvo vienu pirmutinių prisidėti prie jos. Įsiai padovanojo draugijai savo didelę knygyną. Budamas valdyboje, įsiai uoliai rūpinosi draugijos reikalais, stengiasi pritraukti daugiau narių, įiesko visokių knygų, archeologijos retybių ir panašių daigtų draugijos rinkiniams. Įsiai rodo savo priejautą ir šiai Lietuvių kultūros įstaigai.

Žodžiu sakant, visur kun. Tumas pasirodo veikliu, uoliu darbininku. Kur gyvas reikalas, tenai ir kun. Tumas. Nebudamas kraštutinių pažiūrų žmogum, įsiai toleravo kitap manančius ir visuomet stengėsi sutraukti kruvon lietuvių jiegas, kad vienybėje nuveiks kaip galint daugiau.

Galima sutikti su kun. Tumo pažvalgomis, galima nesutikti, bet negalima neatiduoti jam pagarbos, kaipo aiškio idealų žmogui, kurisai neprasižengė savo tikslui, niekuomet nenuleido vėliavos, kurisai visuomet svarbiausiu savo tikslu matė Lietuvos pažadinimą, jos žmonių pakėlimą augstesnin kultūros laipsnin.

Nėra pamato manyti, kad kun. Tumo darbas pabaigtas. Atpenč, galima tikėtis, ir linkėtina, kad tasai darbas eiti tolyn dar per ilgas metus ir kad lietuviui susilauktų iš gerbiamojo jubilato dar daug naujų darbų ir naujų nuopelnų.

Žemaitis

DELEI VEIKALŲ MUSŲ SCENAI.

Kaip dailioji literatūra, taip ir teatras yra gyvenimo veidrodys. Tame veidrodyje atsimuša gyvenimas, kokių įsiai yra tikrybėje ir kokių įsiai yra žmogaus sielos lūkestyje. Jame atsimuša kaip tikrasai gyvenimas, taip ir tasai geresnis, praklėsinis, tobulesnis gyvenimas, kurisai guli lūkestim ir viltim mūsų sieloje. Tai, kas gyvenime yra išmėtyta, rods, išdraktyta, be tvarkos ir prasmės, teatro veidrodyje matoši visai kitaip. Tartum lygina saulės spindulius, teatras gyvenimo apsirėskimus surenka kruvon, perlausia, sugrupuoja, sukoncentruoja, ir iš, rods, betvarkės medžiagos gaminais tvarkus ir reikšmės pilnas paveikslas, iš kurio žmonės mokinais pažinti gyvenimą ir gyventi. Teatras yra didelė mokykla, kurioje kiekvienas žmogus gali mokyti, lavintis, šviestis, tobulintis. Kulturiškoji teatro reikšmė yra tiesiog milžiniška.

Bet kad teatras ištikrųjų atneštų ta naudą, kurios is jo tikimasi, reikalinga, kad įsiai tikrai būtų teatru, tai yra gyvenimo veidrodžiui. Reikalinga, kad teatro atspindytų patįsi gyvenimas su visais savo įvykiais.

Ar mus, Amerikos lietuvių, teatras yra tokiu? Ar tie skaitlingi veikalai, kurie vaidinami lietuvių vakaruose, ištikrųjų yra mūsų vietinio gyvenimo atspindys, kuriame mes matytume savo gyvenimą kruvon sutrauktą, koncentruotą, ir iš kurio mes galėtume pažinti save ir pasimokyti gyventi?

Mes lengvai, be jokių ilgų tyrinėjimų, randame atsakymą į tą klausimą. Ir tasai atsakymas yra: ne. Ne, mūsų scena visiškai neatvaizdina mūsų gyvenimo. Beveik išimtinai visi sceniniai mūsų veikalai yra Lietuvoje parašyti, ir tenkiškieji gyvenimai jų piešia. Scenoje mes matome tą gyvenimą, kuriame atveivai gyvena tenai, tėvynėje, kol likimas nepermetė jų šon naujonių šalin. Savo scenoje mes turime gyvą atminimą visai, kas buvo mūsų daugumos gyvenimu artimesnėje ar tolimesnėje praeityje. Žiūrint į tuos gimtines vaizdus, gyvian atsimena tai, kas sudaro liudnį malonius atminimus apie tai, kas vargu kuomet nors jau begrįžti. Mūsų scena yra mūsų atminimų-sapnų įkūnijimas. Šie atminimai yra brangūs ateivui ir todėl jie gerbtini.

Bet vietinio gyvenimo, to gyvenimo, kuriuom gyvena ateivai, atvykęs į šią šalį, mūsų scenoje nėra. Skaitlinguose savo vakaruose Amerikos lietuvių nemato to gyvenimo, kuriuom jie čionai gyvena.

Gal kas pasakys, kad skirtingu tarp vietinio ir teniškojo, gimtinės, gyvenimo nėra, nes lietuvis, buvęs lietuviu savo tėvynėje, pasilikę tokiu atklavę į šią šalį?

Teisybė, lietuvis pasilikę lietuviu ir pasilikę juom, kur jisai nekeliu. Tų ypatybių, kurios žmogus įgijo nuo savo tėvų ir jaunose dienose, negalima išplėsti, nei sunaikinti. Jos visuomet jausis ir tokioje ar kitokioje formoje jame gyvuos.

Tačiau lietuvis čia gyvena visiškai kitiškosios šalys, kurios griežtai skiriasi nuo tų, kuriose jisai gyvena, budamas Lietuvoje. Ir šios naujos šalys daro savo įtaką. Paviršinį lietuviu gyvenimą jos sudaro visiškai kitiškai. Reikalinga palyginti tas apytovias, kuriose lietuvis gyvena tenai, su tomis, kuriose jisai čia gyvena, kad pamatytume skirtumą. Seimynos gyvenimas, viešasis gyvenimas čia yra visai kitiškas. Drauge su tuom persikeičia ir lietuvis ateivis. Jisai taikosi prie čionyškųjų sąlygų, ir tame taikinime reikalinga nuo daug ko pirmesnio atsisakyti ir daug ko naujo priimti. Lietuvis-ateivis keičiasi, ir jame atsiranda daug ypatybių, kurių nebuvo pirmiau. Skirtumą padidina dar toji aplinkybė, kad Lietuvoje lietuvis gyvena kaime, tuom tarpu kai čia jisai pavirto į miestelėną. Bet, vieton visų išvedžiojimų ir priūdinių, užtenka prisiminti paliktąjį anapus jurių gyvenimą ir suliginti jį su čionyškiniu, kad pamatytume tą didelį skirtumą, kurisai yra tarp abiejų gyvenimų.

Scenoje gi mes čionyškio savo gyvenimo neturime. Mums teatras neatvaizdina to, kuom mes dabar gyvename, kas mums dabar rūpi, kuom dabar rūpinamės. Savo teatre Amerikos lietuvių neranda to, ko jie galėtų tikėtis iš teatro, tai yra savo dabartinio gyvenimo. Amerikos lietuvių teatras nėra Amerikos lietuvių gyvenimo veidrodžiū. Ir tame yra mūsų teatro silpnybė.

Suprantama, ne vaidintojų, ne teatro draugų ir kuopų tai kaltė. Kalta yra stoka veikalų, kurie pieštų mūsų gyvenimą. Mes patys dar neturime dramaturgų (scenos veikalų rašytojų), kurie parodytų estradoje mūsų gyvenimą. Gal pas mus iki šiolei nei nėra jėgų tam darbu atlikti, gal dar mes nesubrandome iki tam, kad dramaturgas rastų užtektinai sau medžiagos Amerikos lietuvių gyvenime, gal dar lietuvių-ateivių gyvenimas neapsibrėžė užtektinai aiškios ir griežtos ruožuose, kad būtų gautas aiškus paveikslas. Kame tikra priežastis—sunku pasakyti. Tačiau faktas liekasi faktų: mūsų teatras nėra mūsų gyvenimo veidrodžiū, ir todėl jisai neatnauda tieioginiam savo tikslui. Mūsų teatras yra veidrodžiū atminimų, tiesa, labai brangių ir gerbtinų, tačiau visgi vien tik atminimų, o ne realio, tikrojo musiško dabartinio gyvenimo. Tasai, sakysim, atminimų teatras gali iki tolum laipsniui užgandinti lietuvių ateivų, kurisai

matė jame prieš save senai pažįstamus ir nežinotinus vaizdus, savo aplėistąją tėvynę. Bet čia gimusių lietuvių tasai teatras nepatenkina. Čia gimusiems lietuviui tenkiškieji gyvenimai tenkiškieji veizai, ir sėmėguoti scenoje vaidintojai yra, ras, įdomūs, bet jie jam nepažįstami, svetini. Čia gimęs lietuvis jaučiasi svetimu mūsų teatre. Jisai nepamato to, kas jam artima, kas jį užimtu, užinteresuotu. Ir todėl, nerisdamas mūsų teatre to, kas čia gimusių lietuvių pritrauktų, pastarasis galop atsisla, atitolsta nuo mūsų scenos ir po draug nuo viso mūsų gyvenimo. Tiesa, yra čia gimusių lietuvių, uoliai dalyvaujančių lietuvių vakaruose, tačiau tai pavieniai asmenys, ir todėl abelo dalykų suvilio tas nei kiek nepakeičia. Teatras, kame čia gimęs lietuvis matytų savo gyvenimą, jį be abejonės pritrauktų. Drauge su tuom ir ateivis lietuvis tokiam teatre rastų daug tokių, kas jį daugiau pritrauktų.

Zinoma, tas nereikškas, kad reikia mesti šalin veikalus, kuriuose mes matome Lietuvos gyvenimą. Ne, tie veikalai yra daugelin atžvilgiu labai geri ir nestumtini iš mūsų scenos. Tačiau šale jų mes privaleitume turėti ir veikalų, kuriuose matytume save, savo gyvenimą. Šie veikalai privaleitų užimti svarbią vietą mūsų teatre, nes dabartinis, tikrasai, realis gyvenimas negali būti stumiamas antron vieton.

Tuomet mūsų teatras būtų turinčias, gyvas, artimas, svarbus ir naudingas mums visiems, ateiviams ir čia gimusiems lietuviams.

R. Meškus.

ATSISUKIMAS Į AMERIKOS MOTERIS.

Meilingi Tautiečiai:

Mūsų Tėvynę paskendo ašarose: ją ištiko didžiausias nelaimės, vargai ir skurdas. Visa tai matant,

Amerikos lietuviams būtina yra reikalinga knygovčiausia atsiliepti į Tėvynės šaukimą ir nesti jai pagalbą visuo, kuo tikim galime. Prie to mes verčia Tėvynės ir artimo meilę, verčia paprastas jau žmoniškumas ir sąžinė.

Štai Amerikoje pasekmingai darbuojasi belgių ir francūzių moteris, kad kiek pagelbėtų Europos žmonėms nesti didelę jų nelaimę ir vargų našta. Ir mano širdin įpolė mintis, kad mes, Amerikos lietuvis, būtina turime pasekti praklinų kitų moterų pavyzdį. Suėjome kelios moteris ir nutarėme kviesti ir Tamstą prie mūsų užmantojo darbo. Pradėkime megesti vilnionius šalikus (po kokį jarda ilgio), skepetaites, vaikus ir moterims kepuraites; siukime nebrangius aprėdus ir t.t. Prie to reikia praversti ir Tamstos miestą tinkama agitacija, kad susidarytų kokie labdariniai lietuvių būreliai ir bendromis spēkoms imtųsi darbo. Išpradžiū tegul sueina kokios trys arba keturios moteris, tegul sutaria pradėti darbą ir tegul pakviečia prie jo savo kaimynės.

Išsikalbinėti neturto, ar kuo kiti turto negalima, nes čia nereikia turto; galime atsisakyti nuo vieno, kito savo papuošalo, be kurio lengvai galime apsieiti, o tą skatiką galime pasvesti vilnionis, iš kurių numesime šiltą aprėdą šalautiems mūsų broliams ir seserims Tėvynėje. Darbą bedirbant stengsimės surasti tam tikrus šaltinius, su kurių pagalba galėsime tuos daiktus Lietuvon išsiųsti ir tenai juos išdalinti.

Dirbkime, neatidėliodamos, skubinkimės, nes vargas nelaukia!

Pritarčiančios moteris malonės su manim susirašyti.

L. ŠLIUPIENĖ,

1419 No. Main ave., Scranton, Pa.

laivas pradeda kili laugstyn. Cilinderiai yra taip sujungti su laivų vandens paviršiuje, kad galima išvengti visų cilinderius sykiu arba kiekvieną atskirai. Tokiu būdu laiva, nors jisai būtų ir nelygaus sunkumo, abiejuose galuose, galima išskelti prie vandens paviršiaus taip, kaip matosi parankiau.

Sisai išradimas, kaip augščiaus pažineta, yra naujas, ir manoma, kad jisai bus pilnai pasekmingu tame darbe, kuriam jisai skiriamas. Rengiamasi pradėti šią vasarą rankioti nuo jurių dugnų paskendusius amžių bėgyje turitus.

□□□

574. Koksai medis yra kiekiausias? Mes manome, kad ažuolas yra vienas iš kiekiausių medžių. Tačiau suliginus ažuolą su kailiais kitais medžiais, pasirodo, kad jisai yra visai silpnutis ir minkštas. Kiekiausias arba bent vienu iš kiekiausių ir drūčiausių medžių yra skaitomas medis "yate," augantis daugelio kiti gamtos stebuklų šalyje—Australijoje. Šio medžio drutumas yra pastebėtinas. Jisai išlaiko dvidešimt keturių tukstančių svary spaudimą kiekvienam kvadratiniam coliui. Lygiai tokį pat stiprumą turi lieta geležis. Kitais žodžiais tariant, šisai medis savo stiprumu yra lygus geležiai. Tačiau šisai vidutinis šio medžio drutumas. Yra atskirų šios rūšies medžių, kurie yra dar daug drutesni. Bandymai parodė, kad esama "yate" medžių, kurie kiekvienam kvadratiniam coliui išlaiko spaudimą pusaštuoliuko tono, arba 35,000 svary! Tokio drutumo yra spausa geležis.

"Yate" medis siekia vieno simto pėdų ir dažnai yra suvirsum pustrėčios pėdos pločio.

□□□

575. Kaip yra šliuotas stiklas padaromas? Paprastai manoma, kad stiklo šlifavimas yra labai brangus ir painus darbas. Žinoma, tačiau tvirtina, kada esą kaip sykis priešingai. Teisybė, šlifavimas reikalauja iš darbininko gero išsilavinimo, ypač darant augstėnės klijos šlifavimą, tačiau visas darbas jokio painumo savyje neturįs. Paprastai imama stiklo gabalas ir ant teklo jisai nutekinama, padaroma lygiu. Prie tekimo vartojama karborundumas su vandeniu, kurisai pilasi ant teklo plonute sriocele. Prieš keletą metų buvo vartojamos smiltys (pieskos), tačiau praktika parodė, kad su karborundumu pagalba tekimas eina beveik dvigubai greičiau.

Kiek sunkiau yra, kuomet šlifavimas turi būti atliktas su visiška pagrazinimas. Iš darbininko, tekiančio pagal padarytusius brūkšnius, reikalaujama didelio sugebumo ir mıklumo. Kartais vienos-dvejų sekundų užtrukimas gali pagadyti įstisų valandų ir net dienų darbą. Tada darbininkas, užimtas prie šios rūšies darbo, turi praleisti keletą metų, pirmu negu jisai eugeba tinkamai darbą atlikti.

Kuomet pirmasai tekimas yra pabaigtas, imama švelninti stiklo paviršių. Pirmasis tasai darbas buvo atliekamas pagalba tam tikro akmens, kurisai ragdama Skotijoje, tačiau dabar vartojama ir elektros pecius.

Šliuotiesiems stiklams su pagrazinimas užbaigti vartojama jo varinio medžio ratas, kurisai padaromas sulig esamųjų pagrazinimų didumo. Paskui stiklas plauinama tam tikra sūtais ir galop poleruojama. Tuomet stiklas jau gatavas pardavimui.

Su pigesniais stiklais darbo procesas yra prastesnis, mažiau painus.

□□□

576. Kaip dideli išradimai buvo padaryti išnetyčių? Daugelis didžiausios svarbos išradimų buvo padaryti, taip sakant, išnetyčių. Tai paprastai buvo atsitikimas, visai pašalinis ir netyčių atkreipęs į save mokslininko atydą ir baigiesis tuom, kad buvo padaryti išradimai, kurie šiądien turi pirmąją svarbą gyvenime ir moksle. Žinoma, tas nereikškas, kad jeigu to atsitikimo nebūtų buvę, tai nebūtų buvęs padarytas tas arba kitas išradimas. Tokie atsitikimai tikrai pasukubino laiką išradimo, kurisai prie kitokių aplinkybių būtų, ras, pasirodęs daug vėliaus.

Visiems yra žinoma, kaip garsumo mokslininkas Isaac Newton'as priėjo prie sunkumo jėgos atradimo, patėmijęs sodne obuolį krintant. Obuolio kritimas nuo medžio ant žemės privertė Newton'ą užsimąstyti apie to apsiereikimo priežastis, ir pasekmėje Newton'as priėjo prie vieno gamtos dėsnio, kuris guli dabartinio žmogaus pasaulėžvalgos pamate.

Netyčiomis buvo išrastas ir parakas. Kaslink parako išradimo yra keletas spėjimų. Činijoje parakas buvo žinomas nuo labai senų laikų, tačiau jisai Europon iš ten nebuvo atgabentas. Parako išradėjas Europoje yra skaitomi du: vokietis vienuolis Schwartz ir anglų mokslininkas-filozofas Bacon. Tačiau tvirtinuose apie abu tariamu išradėju matoma tasai netyčių elementas. Vienas ir antras iš šių tyrinėtojų sumaisė siera, salietra ir anglį, ir mišinys išnetyčių, netikėtai sprogo. Nuo to laiko pažinta Europoje parakas.

Dabartinieji gramofonai buvo garsaus amerikono T. A. Edison'o visai netikėtai išrasti. Edison'as bandė telefoną. Jisai pritaikė adatą prie virpančios apvalios blėtelės. Blėtelės virpėjimas judino adatą ir įdūrė jį į bandytojo ranką. Tas pastūmėjo Edison'o mąstymą. Po eilė bandymų, Edisonas paėmė popieros ritinį ir lėtai jį vyniojo, laidamas adatą lengvai prispausta prie popieros. Taip darydamas, bandytojas sušuko telefoną "Hello." Atsukęs atgal ritinį ir paleidęs jį iš naujo, bandytojas išgirdo labai silpnutį ir tolimą "Hello." Nuo to laiko padaryta begalės pataisymų gramofone, tačiau principas likosi tasai pats.

Esančios dubeltavos, saugios spikos buvo taip pat išnetyčių išrastos. Išradėju buvo beturtis žmogus, kuris su savo žmona, keliavo iš vietos vieton, įsėko į damas darbo. Kudikio drabužiai buvo sušukti ilgomis, tiesiomis spikomis ir mažutį labai kankino. Nežinodamas ką daugiau daryti, tėvas sulenkė vielos (drato) gabalą pusiau ir įsėgė vaikui drabužius. Tai buvo pirmutinė dubeltavų spika. Dabar dubeltavos, saugios spikos (safty pins) yra vartojamos milijonais.

Dr. Carl von Welsbach tyrinėjo spalvą liepsnų, turinčių savyje metalo garų ir chemiškų kunių. Visai nemanydamas apie gazinės liamputes, jisai paėmė gabalą plonutės drobės, pamirkino ją chemiškame mišinije ir uždėjo ant maišyto gazo ir vandens liepsnos. Drobė nudegė, ir pasiliko pelenų skeletonas, kurisai pastebėtinai stipriai žibėjo. Tai buvo pirmutinis gazinės liampos mantelis. Dabar šimtai tukstančių mantelių sumuodojama kasmet.

Bevielės telegrafas buvo išnetyčių vokiečio mokslininko išrastas, betyrinėjant elektrą. Netyčiomis buvo išrastas radiumas, kurisai šiądien lošia tokią svarbią rolę. Tas pat su daugelin kitų išradimų, padarytų netyčiomis, per daug skaitlingų, kad juos čia minėtume. Nesuskaitoma karų eile koki nors paprasti, netikėti atsitikimai atnešę pasėkmes, iš kurių dabar visa žmonija naudojasi.

□□□

KLAUSIMAI.

577. Kur yra miestas, kurio išvaizda galima kas nakt permaitinti visi kitiškai?

578. Kame yra mažiausias mūsų laivas drednautas?

579. Koks yra didžiausias tolimumas, per kurį susikalbėta telefonu?

580. Kokią jėgą turi balsas (garsas)? (Atsakymai bus kitam numerij)

□□□

KIBIRKSTIS.

Antra vertus, tai "Draugas" nei nepanašus į klerikalį laikraštį. Tai reikška ir ant jo kaktos esantis parastas.

Didelis čia daigtas, kad "Draugas" groja ant klerikalės triubikės.

Be abejo, "N." ir "K." kalbami "naujus" žodžius: negatai, smalavirai, krolodiliai ir t. p., tū "gera" norą.

Ar nebus čia tikta jū noras, suverti "Espresso No. 2."

Dešiniojo Amerikos lietuvių sąj. no tris vyat tiek turi "čim," kad

joks Rusijos "čionovinkas" su jais nesustylgintu.

Europos socialistai didelę betarkeję. Ar nebūtų gerai, kad pora "draugų" ten nukaktų ir įvestų tokią "tvarką," kaip L. S. S. A. koj.

"Dr-go" b-vei žurnalo "Pažanga" jau senai reikėjo, kad paliktų "Drauge" užtektinai vietos "inteligentiškiems" straipsniam, kaip tai: tautininkų katekizmas, Šliupo išpažintis ir t. p.

Koks čia diferencas, kad Lietuvoje žydai lietuvius vadina gojais, o čia "Kleivis" egoistais?

Nors lietuviški girtuokliai priklauso prie įvairių dr-ųjų: tautiškų, socialistiškų, klerikalų ir katalikiškų, bet jų mieks nenori prisiminti. Girtuokliams reikėtų suverti locną girtuoklių sąjungą ir gerti sau be baimės. Rasi, ir savą organą galėtų įsteigti.

"Naujienose" koks ten tikras Vagabundas aprašinėja, kaip buvo linksma "Naujienų" vienametinio "jubilejaus" vakare, ir baigia šitaip:

Tai gi, matai, tas pats linksmuvas vis kitiap apsiereikšia pas klemingas žmogų.

Bet tai pulku. Ach tra-la-la! Vaziuosim namo. Labanakti redakcijai! Labanakti! Ba-ba!

Rytoj pasiskaitysime "Naujienų."

Jeigu tas Vagabundas nebuvo girtas, tai bečim, kad kliapkas iš galvos turėjo tame vakare išbarstyti. Sveikas vyras negalėjo taip priplėmti.

Kitą kartą man norisi paduoti aplikeišną ant kokio nors redaktoriaus vietos. Tie mūsų redaktoriai, tai, matyt, laiko savo skaitytus už tikrus kvailius. Ana "Laisvė" savo penkioliktam numerij padeda didelį paveikslą su tokiu parašu:

"Vokiečių kariumenė, užėmusi Virbalį, eina geležinkelio link Vilkaviškio."

O ant paveikslo aiškiai matyti elektriniai geležinkelis, koldio apie Virbalį ir Vilkaviškį visai nėra.

Nekaip, matyt, mano "Laisvė" apie savo skaitytojų išsilavinimą, jeigu tokius hu bugus dėda ant pirmo puslapio.

Jeigu teismas prisudijo Misis Mullen du tukstančių doliarų nuo Philadelphiajos Klinikos, tai, matyt, nors sykį ir Kliniką nuklynijo.

Klinijoj klinikas.

Nuklijino ir kliniką.

Dabar išrodo aišku, kodėl "Naujienos" užsipildinėjo taip ant senų Chicago lietuviškų bankų: jos pačios atidarė ofisą pinigų siuntinėjimui, kur "patarnaus teisingiau negu kur kitur." Hki šiol, vadinas, savo bižniui dirvą rengė.

O aš, žioplai, ir ištikro jau bučiau lėmanęs, kad jos "dėl idėjos kovoja."

Jeigu išrunėsis iš Chicago Kaitis dabar skaito "Naujienas," tai jis nesigali, kad pirkto jose sėrį. "Naujienos" duoda jam balto peinto daugiau negu už \$10.00.

"Tėvynė," be abejonės, nori but neutrališka, kaip Belgija, bet toji "Lietuvos Žinių" atstovybė su ponu A. R. lošia Kaizerio rolę—ir "neutraliskumas" gali but sulaužytas.

Ef Dzei Bagočius pranešė angliškam laikraščiui, buk lietuvių sto- vį uz kaizerį. Reikt stebėtis, kad šitas mūsų Ef Dzei Paša nepasakė, kad lietuvių stovi už turkus.

Kun. Kemešio ir Dr. Rutkausko pagaminta "Tautiška Taryba" turėtų šitaip rašyti: "Tau tyska ta ryba," nes jie ištikro pridirbo vikių rybų, nuo kurių pats protjektas turės sutyskėti.

Jeigu jau "Draugas" sako, kad jo krikšta-vardis ne "klerikalas," tai gal jis "dirnavotas" tuom vardu buvo, nes tas vardas vis-viena prie jo pravardės prilijęs.

"Tautos Taryba" yra orait! Bet kas "susitars" su D-ru Rutkauskų? Visos dienos ir nakties neužtektų.

Sako, kad iš Chicago išbėgo "son- nio tris vyat tiek turi "čim," kad

nuvažiojo į Brooklyno Visuotinaj Seimą darbininkiskų reikalų ginti.

Daktaras Šliupas galėjo pasi- traukti šalin pasisėsti, bet pipirų pa- jį dar vis gali gauti ir socialistai, ir kunigeliai.

"Kleivis" suklavsto telegramą apie Kun. Zebrio užmusimą, para- šęs, kad, girdi, "matyt, tarpe ku- nigo ir gaspadinės čjo smarki ko- va."

Ar tai "Kleivis" neturi po ranka specialisto-falsifikatoriaus Kutros?

Jurgis Spurgis

Žemaitė yra rastininkė, o p-nis Žymontienė, kuri parašė tokį neti- kusį laiską Amerikon, norį ir po- nia, bet visgi—"boba."

Juo žmogus daugiau dirba, juo labiaus ant jo šunės loja. Yčas ji jo politiškai priešai yra geras to pa- vyzdys.

Dirbk ir nepaisyk ant lojimo. Yčas pats vienas parupino Lietuvai daugiau aukų, negu visi jo priešai sykiu paunti.

J. S.

VIETINĖS ŽINIOS.

\$10.00 už 60 centų. Pirmiau

žmonės skaitydavo laikraščius: dēlei pasimokiniom, o dabar, mar rodosi, daugiausiai skaito dēle "fonijų." Nes ir ištikro nekuri laikraščiai tų "fonijų" yra pilni prikimšti. Nuo senai lai-raščius beskaitydamas, aš jau iš prak- tikos persitikrinu, kad kuoda- gaus laikraštis save giria, juo mažiaus jis teisybės rašo. Žmo- nės teisingai todėl sako, kad "kuo karvė garsiau bliaua, tai juo mažiaus jį pieno duoda."

"Naujienose" patėmijau, kad šitas laikraštis prasidėjo garsin- tis, buk jis esąs darbininkiskasis ir rašo tikrai teisybę; jis vis giria- si, kad jis teisybės niekadus ne- plepia ir darbininkus nuo apsau- goti nuo išnaudojimo ir skriaudų. Aš tam tikėjau ir maniau, kad žmonės ištikro turi gerus norus ir darbininkų reikalais rūpinas, daugiau negu kiti laikraščiai.

Bet dabar gali kiekvienas per- sitikrinti, kad tai buvo tik tušti pasigyrimai, daugiaus nieko.

Išbėgo Kaitis iš Chicago ir nunešė žmonių pinigus. Žmo- nės, prastiems darbininkams pridarė skriaudos, tai aišku. O dabar "Naujienos," kaip matau, tą žmogų visai teisina, o ant kitų šunis karsto. Istiesų tai jau negražus darbas.

"Amerikos Lietuvoj" pagarsin- tas "Naujienų" prezidento pasi- kalbėjimas su p. Tananevičium.

"Naujienos" to pasikalbėjimo ne- užgincina; vadinas, jos prisipa- žįsta, kad jos žinojo jau senai apie Kaičio bankrutą. O vienok jos savo laikraštį žmonių ne- persergėjo ir nenorodė, kad šis su Kaičiu yra blogai—leido jam pabėgti ir žmones nuskriausti. Kodėl? Turbut todėl, kad Kai- tis buvo "Naujienų" sėbras, turi- jai (akcija) "Naujienų" ben- drovė ir yra "savas žmogus."

O vanagas vanagai į akį nekirs. Tai tokia "Naujienų" teisybė.

Yra dar vienas dalykas, apie kurį "Naujienose" taipgi nebuvo rašyta, nors tas dalykas yra ga- na svarbus ir labai žingeidus. Jis taipgi parodo, kad "Naujie- nos" myli apie kitus pripasakot ir visokių nebūtų dalykų, o apie save ir savo sėbrus moka gra- ziai užlytėti.

Apie tai aš čia ir papasakosiu: Neseniai man teko girdėti, kad buk didelį skaitlių "Naujienų" sėrį (pajų) pardavė ant viešos licitacijos už šuniškus pinigus, nes jų niekas nenorėjo atpirkti, net ir patys direktoriai ir paji- ninkai nenorėjo gero "uždarbio" (o gal kiti pajininkai ir iki šio- lei apie tai nežino).

Aš nenorėjau tam tikėt, nes mačiau "Naujienose" pagarsinta apie metinį "Naujienų" susirin- kimą, kur buvo garšinta, jog "Naujienų" bižnis labai lauges, todėl šėrai turėjo brangu eiti, o ne puliti žemyn.

Bet man tvirtino, kad pardavi- mas "Naujienų" sėrų ant licitaci- jos esą teisybė. Sako, buvo teis- mas ir "Naujienų" sėrus (pajus) pardavė ant "okšeno," kaip už- dykų.

Dėlai žingeidumo nuejau pa- žiūrėti, ar ištikro taip yra, kaip man sakya ir ką radau, tai čia ir paduodu ne iš savo galvos, bet iš teismo dokumentų (rekordų), kuriuos kiekvienas gali, nuejes

City Hall, pažūrėti ir persitiktinti. Teismo rekorde yra šitaip parodyta:

Pirželio 18 d. 1914 metų J. W. Butler Paper Company, kuri pristato laikraščiams ir spaustuviams popierą, pradėjo bylą prieš John Ilgandą, buvusį "Naujiųjų" maldininkų už neapmokėtas bilas už popierą.

Toliaus sulyg rekordo parodyta, kad liepos 22 d. 1914 teisejo Dolan teisme pripažinta minėta kompanijai džioldžmentas (t. y. prisidūta nuo Ilgando) \$307.18.

Lapkričio 28 d. 1914 metų ant Ilgando turto "Naujiuose" buvo užrašyta areštų. Gruodžio 12 d. 1914 metų, A. Lalis, "Naujiųjų" bendrovės sekretorius pranešė, kad Jonas Ilgandas turi "Naujiųjų" bendrovę 165 šerų (patį), kurių vertė išnesa \$1,050.00 (nes kiekvienas "Naujiųjų" šerų yra po \$10.00). Visi šitie šerai (pajai) tapo įstatyti ant viešos licitacijos ir sausio 11 d. 1915 metų buvo 165 "Naujiųjų" bendrovės pajai tapo parduoti tik už vieną šimtą doliarų. Pirkto juos tulas A. A. Reynolds, kuriam tokiu būdu kiekvienas "Naujiųjų" šerų atsėjo tik po 60 centų. Butler Paper Co. gavo iš viso, atmetus lėšas, tik \$94.00. Naujiųjų rekordotum suraše John Ilgandas parodytas kaip didžiausias "Naujiųjų" bendrovės dalininkas. Jo vietą dabar užėmė A. A. Reynolds.

Ar gi "Naujiuosius" nevertėjo apie tai pranešti? Tokia žinia galėjo būti naudinga žinoti "Naujiųjų" pajininkams ir tiems žmonėms, tarp kurių "Naujiųjų" šerai yra platinti. Šitokia žinia galėjo būti skaitytojams nemaziau žingidi negu Kaičio nusi-bankrutijimas.

Bet "Naujiuosius" paprastai visus kitus terlioja, o apie savo ir savo šerų darbelius užtyli.

Apie šios žinios teisingumą gali kiekvienas persitiktinti, nuėjęs į Chicago's Municipalio teismo rekordus (City Hall) ir suradęs bylą No. 502,779 vardu J. W. Butler Paper Co. vs John Ilgandas.

J. K.

Busių darbo 15,000 darbininkų. Pranešama, kad geležinkelio kompanijos išleisiančios \$10,000,000 šią vasarą darbams prie geležinkelio Chicagoje. Sakoma, laike šių 2-3 savaitių apie 15,000-20,000 darbininkų busių priimta darban. Dauguma darbo eis geležinkelio bėgių elevacijai (pakėlimui nuo žemės paviršiaus) ir poženiniu dalių statymui (po tiltais ir panašiai). Darbas busių pradėtas kovo 15 d. ir pilnai išsivystys prieš kovo pabaigą.

"Blogi laikai." Blogi laikai gali užėti įvairiems žmonėms, kurie užsimindinėja advokataims, o retai sulyg statymų tiesos to daryti. Tarp lietuvių juos paprastai vadinama "šunadvokatais".

Dabar tapo paskirta tyrinėtojai, kurie renka prirodymus apie tokias ypatas, kurios nėra advokatais, o garsinasi tokiais per rastą arba žodžiu.

Tyrinėjimo komisija kviečia prisijungti apie tokias ypatas žinių įkuratoriumi arba Pildomajai Tarybai Advokatų Asociacijos, laikinuosius ofisus Fort Dearborn Bldg.

Sulyg įstatymų tokios ypatos bus patrauktos kriminališkon atsakomybėn. Įstatymai baudžia už užsimindinęjį tokia netikra advokataste nuo \$25.00 iki \$500 arba vienais metais kalėjimo.

— Pereitę savaitę išlaikė Valstybinius Egzaminus ir pastoję pilnų advokatų p. Kazys Gugis.

Nuo 18-tos gatvės. Praeitę nedidelį Liet. Viešas Knygynas parengė praeitą J. M. Chermonės svetainėje. Kalbėjo p. Dargūzis ir p. Dubikas. Pirmasis aiškino mokslo naudingumą ir ragino remti Liet. Viešą Knygyną, kuriame uždyka gaunama pasi-kaityti ir namon neštis įvairių knygų ir laikraščių. Antrasis kalbėjo apie "šiandienę valdžią ir kunigiją".

A. Booben.

Paskaita apie lietuvių amerikonus. Kovo 1 d. vakare Mrs. Charles Hitchcock rezidencijoje, 4741 Greenwood ave., p. Kl. Jur-

gelionis turėjo paskaitą apie lietuvių istoriją, literatūrą ir dainas. Prelegentas nupiešė lietuvių ir lietuvių kalbą labai gražioje šviesoje, ir paskui amerikoniškai svečiai, vien inteligenti ir gerai pasiturintys žmonės, su įdomumu klausinėjo pas kitus atsilankiusius, ar išlikusių lietuvių kalbą taip švelni ir pilna dainų, kaip kad p. Jung buvo nupiešta. Po paskaitai ponis Janušauskas, akompanuojant p. Janušauskui, padainavo porą gražių lietuviškų dainelių. Tada, po p. M. Danijonaitienės vado-vaujant, buvo šokti lietuviški šokiai tautiškuose rūbuose. Šokė-jomis buvo ponios M. Danijonaitienė ir R. Šlikienė, p-lės S. Urbiūtė, A. Urbiūtė, S. Stanin-čiūtė, A. Žemaitienė ir mažytėlės seserys Micevičiūtės: Jūlytė (8 metų) ir Vandytė (4 metų). Svečių akį atkreipė ir save pastarųjų dviejų seserų šokimas, labai gražūs kaip tokio amžiaus mergaitės. Programą užbaigęs, svečiai susipažindino tarp savęs ir vėsinosi. Įzanga buvo \$1.00. Svečių susirinko apie 140. Vakarą pelnas eina naudai Kindergarten'o, esančio prie Fellowship House Settlement'o, kuriai veikia tarp Bridgeportu lietuvių.

Vienas iš Svečių.

Prakalbos Cicero miestelyje. Lietuviai socialistai surengė čia prakalbas ir kalbėtojų parisi-kviete "Ausros" mokyklos "profesorij" T. Kučinską. Kalbėtojas savo kalboje "taikinosi prie dabartinių laikų". Taigi, pasmer-kė popiežių ir kunigiją, pragaran-pasitę ir patriotizmą, iškel-damas į padanges socializmą. Tarp kit-leo papasakojo, kad neperse-nai likęs užmuštas Meksikoje žydėlis Rosenbergas ir kad "Chi-cago's vyskupas Gibbons" (tokio vyskupo nėra ne tikėtai Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje; yra p. pavarde kardinolas Baltimorė-se), pašventinęs jį ir bučiavęs kojos. Iš savo prakalbos galop p. Kučinskas išvedė, kad reikia visiems susirinkusiems iki vienam prisirašyti vietinės socialistų kuopon. Iš 150 atsilankiusių tačias nei vienas neprisirašė. 3 "draugai" perėjo per svetainę, rinkdami auksas svetainės samdy-mo išlaidų padengimui. T. B.

\$50.00 Lietuvos Gelbėjimo Fon-dui. Savo susirinkime, laikytame kovo 2 d., SLA 122-ra kp. nuo Town of Lake paskyrė \$50.00 Lietuvos Gelbėjimo Fondan. Su-virš \$30.00 buvo likę nuo kuopos vākio, parengto vasario 12 d. Prie ty pinigų kuopa pridėjo iš savo išdo dar keliolika doliarų ir tokiu būdu sudarė paskirtąjį \$50.00 auką. Apart to, kuopa išrinko tris kolektočius, P. Ma-žūtį, Pr. Venekį ir p. Simanau-ską, kurie eis per biizierius ir rinks auksas nukentėjusiems nuo kars Lietuvoje. K.

Koncertas. Šį nedidelį, kovo 7 d., šv. Jurgio parapijos svetainėje lietuviškos Bethoveno Konservato-rijos mokytojai duos savo koncer-tą. Muzikalinė programė daly-vaus p. A. Aleksandravičius, po-nia O. Pocienė, p. A. Pocius, p. J. Jakaitis, p. S. Bartkevičius ir p. B. Ezerkis.

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

Pirmutinė moterų kuopa. Šios savaitės serodos vakare Fellow-sip House svetainėje, 831 W. 33rd Pl., laikė savo antrą reguliarią su-sirinkimą naujai susitvėrusi S. L. A. kuopa, susidedanti išimtinai iš moterų ir merginų. Tai yra pir-mutinė SLA moteriška kuopa vi-soje Amerikoje. Savo pirmutinį susirinkimą laikė vasario 17 d. Susirinkimui yra reguliariai laiko-mi kas antra sėdara po pietų Fellowship House svetainėje. Kuopa buvo suvertta ponios Zimontienės, p. Danijonaitienės ir p-lės Lebeckaitės pastangomis. Kuopai gerai sekasi. Iki šiol yra jau su-viršum 20 narių. Kuopos valdybo-ję yra: p. J. Zimontienė—pirm., p. M. Danijonaitienė—vice-pirm., p. Kirienė—id., p-lė Lebeckaitė—finansų ir protokolų rašt. Dak-tarė-kvotėja yra Dr. Rutkauskaitė-Sliakienė. Kuopa, tvėrdamasi, buvo parengusi gražų vakarėlį. Da-bar gi žadanti vėl ką panašaus rengti. Tarp kuopos narių galima pastebėti darbuotum upas. Geros šlotes!

JUOKELIAI.

NE TUO GALU.

— Gelbėkit, gelbėkit! — šaukė darbininkas italijonas.
— Kas pasidarė? — pasigirdo balsas iš daržinės.
— Greit! nes špat, neš! py-ke, Giovanni nuklimpo dumbly-nėn iki kelių!
— Iki kelių?
— Iki kelių.
— O tai tegul išbrenda.
— Ne, ne! jis negali išbrendi, jis ne tuo galu įklimpo.

GERESNĖ VIETA.

Pagirtų ponas ėjo pas kitą po-ną ant arbatos ir prisakė tarnui paslėpti namų rakta po koku tai akmeniui. Kuomet ponas sugrįžo namon vėlai naktį, jis išvertė vi-sus aplink buvusius akmenis, o rakto nerado. Tuomet nuėjo prie staltiesos durų ir smarkiai pradėjo belsti. Tarnas iškiso galva pro langą.

— O kur tu rakta dėjai, tu galgone? — šaukė supykęs po-nas.

— Ponuli, aš radau raktui dar geresnę vietą.

GERI DARBAI.

Ką tik po pusianakčio tulas gerasirdis, praidamas, patėmijo apartamento tarpduryj žmogų. Priėjus klausinėjo jo:

— Kas atsitiko, ar girtas esi?
— Taip.
— Ar čia gyvenai?
— Taip.
— Ar ant antro augsto?
— Taip, — nepažįstamasai pakar-tojo.

— Ar nori, kad aš pagelbėčiau ineiti į stuba?

— Taip.
Ir gerasirdis perpus nešė, per-pus viktė vilko jį iki antram augstui.

— Ar čia? — gerasis paklausė.
— Taip.

Gelbėtojas nenorėjo pasirodyti girtu žmogaus material, nes toji pamislytų, kad ir jis esąs girtuok-lis; todėl pradėję duris ir savo artimą įstūmė į stuba. Greit nu-lipo žemyn laiptais ir kaip sykis vėl kitą tokį pat vargingą žmogų ten randa.

— Kas tau yra? ar ir tu girtas?

— Taip.
— Ar čia gyvenai?

— Taip.
— Nori, kad pagelbėčiau?

— Taip.
— Ar ant antro augsto gyvenai?

— Taip.
Gerasis ir tą stumia, neša, kaip galėdamas, ir prie ty pačių durų privilekęs paklausė:

— Ar čia?

— Taip.
Irgi pradaręs duris greit įstūmė ir greit laiptais nuėjo žemyn. Ir kaip jis nusistebėjo, pamatęs ten vėl žmogų. Bet tuo tarpu pasitaikė eiti pro duris policistui. Tas žmo-gelis kaip šoks prie policisto ir tiesiog jam į glėbį:

— Gelbėk, meldžiamasis! Jis ne-ša mane ant antro augsto ir per elevatoriaus skylę meta žemyn.

NEREIKALINGA.

Neturtinga šeimyna netikėtai įgijo didelę ukę, su daug galvi-jų: vištų, kiaulių, karvių. Viena dieną atlankė juos įvairūs geras pa-žįstamas, ir jauniausioji jų sei-mynos dukrė rodinėjo sveičui vis-ką.

— Ar daug deda kiaušinių ju-sų vištos? — Svečias su žingeidumu paklausė mergelės.

— O, taip, jos gali, bet dabar-tiniame mūsų padėjime tas nerei-kalinga.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Ponui Sheboygos Gegutei (Sheboy-gan, Wis.). Nieko įdomaus plačiai visuomenel. Netilps.

Ponui Jonui (Cleveland, Ohio). Ne-užsimoka toliaus testu gincų. Netal-pinsime.

Ponui A. S. (New Britain, Conn.). Jina! buvo paprasta karaliaus nury-tinė ir kokios nors svarbesnės ro-lės karaliaus gyvenime nelošė. Jos vardas buvo Ester. Jina, kiek mums žinoma, nebuvo šokė.

Ponui J. K. Vargdienėiui (Roches-ter, N. Y.). Peržiūrėsime.

Ponui A. J. VII-UI (Chicago). "Sa-monės Pradžia" kibirkštis netinka, nes perliga.

Ponui Gailiunui Jonui. "Kas atspė-s" netalpinsime. Visgi ačiū.

Ponui Philadelphiui (Philadel-phia, Pa.). Peržiūrėsime, ir ką galė-sime, suausdinsime. Prieš keletą die-nų pasiūtome Tamstai laisšką.

Ponui V. A. (Newark, N. J.). Per-žiūrėsime.

Ponui Kipsui is Pakapės (So. Oma-ha, Neb.). Šį kartą negalime suau-doti, nes klomet' gavome Tamstos rastelį, kitas, užskaičius: prisistatę, jau buvo spaudon atiduotas. Visgi ačiū.

Philadelphia Medical Clinic, per Dr. F. J. Russell. Tamstų "pataisy-mas" turėtų būti pasistas įsų vie-tiniam laikraščiui "Public Ledger", iš kurio tipo žinia ir "Lietuvoj".

Jeigu "pataisymas" tilpo minėtam laikraščiui, meldžiame mums iškar-pa pristigti. Mums visai neapėina, kad "Klinkas" nestatė teisme pasistei-nimo; taigi ne laikraščiui yra vie-ta gintis nuo apskundimo—tam bu-vo vieta teisme. Pranešti, kad žada-te apeliuoti—mės su mielu noru patal-pinsime apeliacijos pasekmės, jeigu ji-jus išstelsis.

Cia neminėtiems. Peržiūrėsime ir ką galėsime, suausdinsime.

Ant Pardavimo.

FARMU PIRKĖJAMS PERSER-GEJIMAS.

Gorbiameji tautiečiai, katrie nori-tie pirkti farmas, tai pirkite nuo pa-čių savininkų, neklusykite didelių piaušikų-agentų, katrie ima didelius nuosimčius nuo pirkėjų farmų arba proporcių. Aš, gyvendamas lietuvių centre, budamas fermeris ir štorin-kas, užlaikau vasarinius namus dėl vakacijų, taip daug žmonių pereina pas mane ir taip daug dažinau, kas parduoda farmas ir ant rendos at-duoda. Tai patarnauju savo tautie-čiams parduodu daugybę visokių far-mų per kelis pavetus. Farmos gyve-namos, su triobomis, sodais; žemės geros, prie molio ir joudžio; ir tie didelių ir mažų miestų, geležin-kelių ir visokių išsidrįsčių, prie upė-lių, ežerų ir gerų kelių. Farmos vi-sokio didumo ir visokio brangumo. Galima pasiskirti kas kokias nori, ir nusipirkti nuo paties savininko daug pigiau ir teisingiau, negu nuo agen-tų, ir ant lengvų išmokėsių—pagal sutartį su savininku. Dėl platesnių žinių kreipkitės laišku pas

Antaną Zabelą,
Peacock, Box 1, Michigan Lake, County.

Parduodama greitai salinus už la-bai pigią kainą. Priežastis parduai-mo—savininkas apledžia miestą. Vie-ta labai gera, nes tai yra tik viea lietuviška karčiama visam Wauke-gane. Atsisaukite antrašau:
M. Budrunas,
201 Sheridan Road, Waukegan, Ill.

Parduodama:—farma 160 akry: 20 ariamos, 10 plevos, 6 akrų—puiki giraitė, reštas—skinimas: žemė gera, nauji budinkai; yra vėta 10 tukstan-čių, parduos už 8 tukstančių. 3 tukstantis reikia įmokėti, kitus ant lengvų išmokėjimų. Ant tos farmos yra geras biiznis. Kaip kokį metą šis biiznis uždėda 5 tukstantis. Kurs nu-pirks farma, tas ir biiznį valdys. Reik mokėti lietuvišką raštą ir po biizki angliškai. Nepraleiskite progos: kuris pirma atvažiuos, tas nupirks.

Ben Dikolas,
Lake Co. Irons, Mich.

Parduodama. Labai pigiai parduo-da barbersapė iš tos priežasties, kad savininkas išvažiuoja į kitą miestą. Atsisaukite po antrašau:
4544 So. Wood st., Chicago, Ill.

Parduodama pigiai bučėrnė ir gro-sėrnė lietuvių ir lenkų apgyvendėje vietoje, prie pat pažnyčios. Priežastis parduai-mo—nesutikimas tarp partne-rių. Sužinoti galima ir per laiškus.

Gaugel ir Simonaitis,
302-5th ave., Moline, Ill.

Parduosiu arba sumalysiu ant Chicago's properties 320 akry žemės Michigan valstijoj Tik po \$5 už ak-rą, visus arba po mažiau.

Parduodama 40x125 pėdų kampinis liotas; salyčiai aplinkui sudėti ir viskas pilnai užmokėta. Randasi pa-gal naują Crane dirbtuvę, ant Kedzė-ave, ir 40th Pl. Piki vieta salūniui arba kitam biizniui. Kaina tik \$1,300. Puse įmokėt. Atsisaukite pas

A. J. Frankiewicz,
184 W. Washington st., Room 509, Chicago, Ill.

Parduodama salinimas ir pragyven-timas; 6 rūmai, piknikams daržas, arti Freight House; viskas parduo-da už 40 doliarų Atsisaukite ant-rašau:

V. Azukas,
8466 Vincennes ave., Chicago, Ill.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

A. Olszewskio banką.

Parduodama 2 augstų murinis na-mas labai pigiai, tik už \$1,000.00, jeigu pirksi tuojau. Atsisaukite į

Reikalavimai.

Reikalavimai daugiau apsigyven-tojų Utah's rusiškai kolonijoje. Ko-lonija turi apie 60 šeimynų lietuvių, latvių, rusų ir lenkų. Žemė yra labai uši, gausi geru vandeniu, žemės kal-na yra pigi. Apsigyvenantiems su-teikiama paspartis. Chicago's prop-erties primama mainais už žemę.

D. Bulvahn, Russian Colony, Walker Bank Building, SALT LAKE CITY, UTAH.

Ant Pardavimo.

FARMU PIRKĖJAMS PERSER-GEJIMAS.

Gorbiameji tautiečiai, katrie nori-tie pirkti farmas, tai pirkite nuo pa-čių savininkų, neklusykite didelių

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS TIKĖJIMU ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbą vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiskose pažvalgose, kol galop nepriejo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Taigi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausia lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, sonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tikiai \$5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestų ir norintis būti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalaujimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St.,

CHICAGO, ILL.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:

Pigiaus parduodu geriausius gatavus farmas su būdinkais, sodais užsėtis javais; turis visokių didumų farmas, žemės molis su juodžemiu ir molis su smulkiomis maišytomis, derlingiausios žemės, pirmo sorto visokiems javams ir šieno žemės ir sodams. Turis daugybę farmų nešdirbų žemės labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. Žemė atsakančiai gera. Didžiausioji Amerikoje lietuvių fermerių kolonijoje kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausias fermerių miestas visame state Mich. Vidury derlingiausios ir gražiausios, lygių laukų keliai žvėriai (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolonijos centras; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkelais; turime turgus, javų mlynėlas, bankas, bažnyčias, geriausias mokyklas ir visas viskas. Igal nelaukdamas atvažiuoti pamana į Scottville, Mich., aš turis geriausią žemę su molis, juodžemiu ir maišytą žemę, geriausio gatunko, kokį gali rasti Amerikoje. Apgyventame gražiausioje krašte nusiipirke nuo manęs farmą, pats ir tavo šeimai na džiaugsis ir tapsi bagotu fermeriu. Norinti pirkti gerą farmą rašykite tuoj, gausite žemėlapi (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogo. Adresas:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

Liliput laikrodžiai, daiktai išrežtas; europinio riešuto medžio apdirbtas. Sakutės, bel numeriai ir pamušalai; baltas kaulas. Laikrodžiai yra 7 colių aukščio ir 4 1/2 colių pločio. Gvarantuotas laiko rodymas; kaip tikra gegutė (cocko) laikrodžiai. Tai gražūs daiktai kiekvienai stubei, ar ba dovana žaisluose. Kaina 90c. (Money order arba krasos ženkeliais). Adresas:

ALCO CO.,
150 Nassau St., New York City.

Ant rando—geras 6 rūmų namas, su vana, klosetais ir t.t., po num. 3420 Parnell ave. Randa pigi, vieta graži.

MOKYKIS BARBERYSTES.

Mes išmokiname šio lengvo, šviesaus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; ekspertai mokinia; rankiai suteikiama; darbas, kiekvienam žmogui; atleikite pamatyti, mus arba rašykite užduką gauti informacijos.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison St., Chicago, Ill.

Jei nori linksmai praleisti valandą liūso laiko, tai atlankyk naują

Teatrą - Milda

3138-42 S. Halsted St. Chicago

o nesigailėsi šio, užmokėtu už tiktą. Čia už 5c. matysi geresnį teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

MILDOS teatras yra atidarytas kas vakaras nuo 7 valandos, o subatomi ir nedėliomis nuo 2 valandos po pietų.

Halsted karai atveža prie pat Teatrą duris.

DU-KART NEDELINIS LAIKRASTIS

Eina jau 25 metai

Utarininkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams \$2.50

„ „ „ pusei metų \$1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

PINIGAI

Geriausiais, greičiausiai ir pigiausiai

Persiuočia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingas, jeigu su mažais iškašais gali išmokyti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbu turėti ir būti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyje. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburgh, Pa. Seniausi ir atsakančias mokykla apilinkėje. Pasiklausk žinančių.

SOKIŲ MOKYKLA
Pirmas lietuvių sokių mokytojas Amerikoje
Prof. Julius Silkauskas.
Mokiniu šokti valę, two step ir visokius kitokius šokius. Lietuvių jaunimas kviečiamas lankytis kas dieną ir vakarais.
Nuo 8 iki 10 val. Adresas:
3113 So. Halsted St., Chicago, Ill.

EVESKIO Prekybos ir Kalbu Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA
MOKINAMA:
Anglų kalba nuo pradinių iki aukščiausių lygių; Aritmetika; Algebra; Geometrija; Politika; Ekonomija; Lietuvių Vokietų, Rusų ir Lenkų Knygdvystė; Gražiai; Laikų rašymas; Prekybos taisyklės ir t.t.
G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

Ar skaitel seniausias ir rimtas populiariskai-moksliską mėnesinį laikraštį „LAISVOJO MINTIS“

Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, sociologijos ir socialio klausimų sričių.

Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus. Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateltyje mano dar padidėti.

„Lais. Min.“ kaina metams \$2.00. Pusei metų 1.00. Pavieniai numeriai 20c. Siųsk 20c kad ir krasaženkliais, tuoj gausi „Laisvosios Minties“ vieną numerį. Adresas:

„LAISVOJO MINTIS“
2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi aukštais ir užpakaliu medinim, abu labai pigiai. \$500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsiskaiti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted St.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno Doliaro iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago iš kolektoja jų pinigų, paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokėstis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiandien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovieernastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laisus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St.,

CHICAGO, ILL.

Atvažiauvius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampus 31 ir So. Halsted gat.
(Apysilimas vitros optikos.) CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.

(Kampus 34 to)

Chicago, Ill.

Dabar Galima Vazuoti į Rusiją

Laivų linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasazierius ir į Rusiją. Šių dviejų kompanijų greitai laivai plaukia iš New Yorko į Liverpoolį seredomis ir subatomis kas savaitę. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkelio į Stockholmą iš Stockholmo į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkorte nuo Chicago į Petrogradą 3 klasa kaštuoja \$75.70.

Važiuojanti Rusijon turi išsiimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

Cia yra Gary-Duluth, Minnesota.

Kur United States Steel korporacija stato vieną iš naujų gamyklų, kurioje bus 5000 darbininkų, kada bus užbaigtas.

Lotai tik kelių blokų tolimoje nuo šios milžiniškos dirbtuvės, gali pirkti dabar, nuo \$350.00 ir iki \$800.00, ant lengvų išmokėjimų. Pirkis lotą dabar ir apsirūpink ateitį.

Fred Turner, Lietuviškas pardavimų korespondentas.

Gary Land Company
Palladis Building,
Duluth, Minn.

Prašau prisiginti be jokių pareigų ant mažes, pilną nurodymą ir fotografiją vaizdą vietos Gary-Duluth.

Antrašas

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dvirennastis. Aktus pirkimo, pardavimo, išradimo ar kitam pervedimo žemės ar ūkio Lietuvoje-Rusijoje. Parapina pasportus išvažiuojantiems Lietuvoje-Rusijoje ir visokius kitus rejtentališkus raštus padaro greitai ir pigiai. Išskolėja daiktus, skolas ir pinigų, paliktus Rusiškose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėl informacijos Chicagoje kreipkitės asbiškai, o iš kitų miestų raštu, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALISKAUS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"

Atstovybė Amerikoje

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Generalinės Agentūros Direktorius V. K. RACKAUSKAS, Madison Sq. Sta. Box 204, New York, N. Y.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Bendrovės Atstovas A. RIMKA, 5530 Ingleside Avenue, Chicago, Illinois.

Atstovybės Ingleside Reikalų Vėdinys J. STRIMAITIS, 5530 Ingleside Avenue, Chicago, Illinois.

1. Kas mėnu jūs galite "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" pildyti užsakymais ir savo giminiams ar draugams. Lietuvoje gyvenantiems užsakyti. Nors negalite pildyti užsakymų, galite užsakyti "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" atstovybėms.

Jūs tik atsiuntinėti čekį arba money order, paduodate savo adresą ir adresą to žmogaus, kuriam norite Lietuvoje laikyti užsakyti ir tuojau bus viskas apdaryta, nes mūsų laikas Vilnius nuolat būna kiti.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" yra beparteiškas pažangiosios pažiūros dienraštis ir plačiausia paduoda teisingas žinias iš Lietuvos ir viso pasaulio. Beto prie "Liet. Zinių" eina du nemokami (dovana) priedai-moksliniai "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko".

"Liet. Zinių" arba "Liet. Ukininko" bendradarbiauja arba pasidėję bendradarbiauja: Dvas. P. Avizienis, Stud. J. Abratis, Adv. A. Balota, Adv. P. Bagailis, Dvas. A. Carnas, Inž. G. Geras, Dvas. K. Grinius, Adv. K. Jasiukaitis, Poetas Juozas, Stud. V. Jodanis, Dvas. Adv. M. Januševičius, Adv. R. Karina, Agronomas J. Kriščiūnas, Prof. K. Koudatis, Dvas. M. Kuprevičius, Adv. J. Masulis, Adv. M. Petras, Prof. G. Petkevičius, Inž. K. Pinda, Redaktorius V. K. Rackauskas, Red. A. Rimka, Redaktorius P. Rimka, Adv. M. Roemeris, Stud. A. Sigitas, Stud. Stenopaitis, Dvas. J. Staugaitis, Dvas. P. J. Saulys, Adv. M. Slezaitis, Juristas St. Silingas, Red. J. O. Sirevicius, Adv. J. Sepety, Adv. V. Vargovaitis (Adv.) Inž. P. Vilkauskas, Adv. J. Vileitis, Adv. V. Visuonis (poet.), Adv. Vydunas, Adv. Zemaite ir kt.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" kainos: Amerikoje metams 6 dol., pusm. 3 dol., o norint gauti 2 kartus per savaitę metams 4 dol. 30c, pusm. 2 dol. 15c; Lietuvoje metams 3 dol. 30c (6 r.), pusm. metui 1 dol. 65c (3 r.).

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" kainos: Amerikoje metams 3 dol. 20c, pusm. metui 1 dol. 10c; Lietuvoje metams 1 dol. 65c (3 r.), pusm. metui 85c (1 r. 30 k.).

Abiejų laikraščių adresas tas pats: J. Strimaitis, 5530 Ingleside Ave., Chicago, Ill.

5630 Ingleside Ave. Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.

Rezidencija
5208 W. Harrison Street

Valandos:
11:00 iki 12:00 val. rytą
1:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėliomis
10:00 iki 12:00 val. rytą

Tel. Austin 737
Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Bell System

Asmeniškumo elementas
A Tolimos Distancijos šaukime vidutiniškai prospektivam pirkėjui. Tas umai patraukia atydą, sukelia žingeidumą, negaišinant laiko, bei žodžių ir tiesia kelią prie greitos užbaigos.

Lankyk savo pirkėjus tolimesnėse vietose per Bell telefoną. Parduok

Telefono Kelio

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIŠKAS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryto nuo 1 iki 4 popietį nuo 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal apytę.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešais A. Olsavskio Banką

Tel. Canal 4052

DR. A. K. Rutkauskas
2302 S. Leavitt St. Kampas 23-ėjos gat.
CHICAGO, ILL.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Slovak Exchange Bldg., Rooms 1197-1111
Telephone Franklin 1173
Lietuviškas, baigęs teisinių mokslų A. M. R. k. Veda visokias bylas, civilines ir kriminines visuosius teismus (suolose).
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31-33
Telephone Yards 2393

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlauskis
Generalis
Kontraktoriaus ir
Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dienų ir Naktų.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškai ir visokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškai maudyklų kambariai ir moterims.
Baradauklykė kruvoje. Chicago.

Lietuviškų Knygų Krautuvė

Mylėtojai gerų knygų, norinti išlaikyti savo protą ir išmokinti anglišką kalbą, kviečiami pirkite knygas iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškų ir lenkiškų ant užkymo. Scenos mylėtojai rasti indami kompletus, s. v. gausa papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsiskausiems, pasiūniu katalogų dykai. Adre:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd St., CHICAGO, ILL.

Naujas Savaitinis Laikraštis "ATEITIS"

"Ateitis" yra beparteiškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kultūros reikloms. Tarp pnia dangybe įvairius žinias. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik \$1.50 metams, o 85c. pusl. metui.
"Ateitis" išleidię bendrovė, inkorporuota ant \$25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateiti". Reikalavimai vieno numerio pažūrėjimui uždyka. Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVISKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Prilame pinigais į Banką užde-
jimui nuo vieno dolario ir daugiau
ir mokame trečią procentą ratomis
ant metų, sunčiame pinigais ir vi-
sas svieto dalia pigiai, greitai ir tel-
singai, o svetimi žemi pinigais mal-
nome, perkame ir parduodame. Par-
duodame šifortas ant visų linių į
krajų ir iš krajų, taipgi tikietus
ant geležinkelio po visą Ameriką ir
Europą.
Mūsų Banka išdirba visokius raštus
ir dokumentus visose "aliose ir du-
da rodą lietuviams visokiuose at-
tikimuose ir reikaluose ypatingai ir
pe. laisks. Tik kreipkitės virašmā-
te antrašu.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir
vyrų. Speciališkai gydo limpančias, už-
sienėjusias ir paslaptas vyrų ligas

K. ZURAITIS PIRMALINIS BUFETAS

Šaltas alus, gera de-
tinė, kvepianti ciga-
rai. Pirmas svečius
: kvosiūdingiausiai :
3200 SO. HALSTED ST

JUBILIEJAUS NUMERIS

Laikraštini susilaukti jubiliejaus ir
išleisti jubiliejaus numerį galima tik
viena sykį i 15, 25 ar 50 metų. Toks
tai rekas atsišikimas.
Ir šie metai tuo yra žymūs, kad
didžiausias lietuvių laikraštis "Katali-
kas" sulaukė 1500 metų jubiliejaus ir
išleido gražų jubiliejinį numerį, piln
paveikslų ir kitokių raštų. Amžinos
svarbos šitame numeryje yra ankietā į
klasikus: "Kas šitdien būtų svarbiau-
siai lietuvių kultūros pakeitimui Ame-
rikai?"
Šis jubiliejinis "Katalikas" numeris
kiekvienas privalo įsigyti atnindai. Už
10c bus pristigti kiekvienam. Reika-
laukite tuojau, kol neišbaigė.
Rašydami adresuokite:

J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS Spaudos

DARBUS

Atlieka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuvių,
Perstatymams ir
Baliams
Programas,
Afisas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvių,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujauslo stillaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"
"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaity-
mo iš visuomenės, politikos, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
kams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzura "DRAUGA" Lietuva infeldia
"DRAUGAS" atsiaina met. \$2, pusm. m. \$1:
Užsienio metams \$3, pusm. metui \$1.50
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drovers 6114

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visu-
menai, jog esu seniausias gydytojas
ant Bridgeporto, praktikuojant per 22
metus, perkėliau savo ofisą ir gyven-
imą į savo ločną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpinas naujausiais
budaus gydymo. Visus ligonius steng-
siuosi užganėdinti kaip ir lig. šiol.
Pasitėdamas, jog gerbiama publika
ir toliur mane remis, esiu namie ant
kiekvieno pareikalavimo dienų ir nak-
tų. Esu specialistas ligose vaikų, moterų
ir vyrų ir užsindintose ligose.
Daraui visokią operaciją.
Lietuvišai su pagarbą

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienietiš amerikoniška mokykla, kuri
duoda piną užduodius išmokti skaityti, ra-
šyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike,
už taip mažą atlyginimą, kad ir bedniausias
vyras ar moteris gali užimokėti.
Mokiname per laiškus (korespondenciją)
tobulėjusiaja metoda: kiekvienas išmoksta
be vargo. Mokiname taipgi kitose dicio-
mis ir vakarais. Platinę žinių rašykite pas:
WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos,
užsisakyk šiu metams ar
pusmečiui
"ISEIVIŲ DRAUGA"

Vienietiš Didžiosios Britanijos lie-
tuvių-katalikų-tautininkų laikraštis,
cinantį kas dvi savaiti. Kaina su
pristutimu į namus metams \$1—pus-
mečiui — 50 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Messend, Lanarkshire, Scotland.

GERA PROGA!

Cermetika angliškaiskalbų moky-
klaitis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
• Vaiku Draugas arba kaip moky-
tiskaityti ir rašyti be mokyto-
jo.....15c
• Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c
• Aritmetika mokinimuisi roku-
dų, su paveikslais (apdaryta).....35c
Viso \$1.00

Kas nsiųs iškirpes šitą apgarsi-
nimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Prima banko pinigais ir moka 3%.
Už sudėtus pinigais mūsų bankoj du-
dame čekių knygtę, iš kurios para-
šyti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate. Perka ir pardu-
da namus ir lotus. Išsamdo bankines
skryneles (boxes) po \$2.50 metams.
Parduoda šifortas ir siunčia pinigais
į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, se-
redomis, ketvergais ir subatomis nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utar-
nikais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki
6 vakaro.

10 METŲ Kaip Lietuva

Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią
milžinišką svarbą turi spau-
da kiekvienos tautos kultu-
riskam gyvenime. Todėl pa-
tariame perskaityti labai žu-
geidži ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šitą knygę verta perskaityti
visiems laikraščių skai-
tytojams, korespondentams
ir 10-metinio jubiliejaus at-
gavimo spaudos rengėjams.
Knygos didumas 153 pusla-
pai. Kaina tik 45 centai.
Imant didesni skaitlių,—dar
pigiau.

Adresuokit, kartu prisiusdami ir
pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.
Kiekvieno lietuviu privalumu yra prisidėti
prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po
\$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:
\$150
\$300
\$600
\$1000
Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pa-
šalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.
Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo pirmo priguli prie kokio nors sąryšio
atskirų asmenų. Toki sąryšiai arba draugijos, žmonių paprastoj kalbėj
vadinama tautomis.

Ethnologija užsima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmo-
nių, stovėčių ant visokerio kultūros laipsnio. Ethnologija yra tai
vienas iš jaunusių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti
ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur
vienoks, nevisur ant žemės tie patys žmonės gyvena, tręti tas šitai
tik pabaigoj IX-to šimto m. Visi žmonės vystosi ir kiti. Tik ne visi
vystosi vienu greičiu: vienai galvatai su plevata stengiasi kitus
prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atitolinti. Tą ma-
tome ir šiandien, susidedančioje iš nevienodų galvų, viešpatys:je
valdanti tauta stengiasi pamušti kitokios kilmės galvas ne tik pa-
laikyti po savo valdžią, bet nori juos, taip sakant, priversti savo tau-
tystės jūrose.

Ethnologij, atliekus sakant, užsima aprašymu, padalinimu į natu-
rales grupas gyvenančių kur nors ant platus žemės paviršiaus žmonių
ne tik dabar, bet nuo didelių aradinių, kada likos pažinti ir gyventojai
pirmą europiečius visur nežinomų žemės dalių.
Pažinimas žmonių visų tautų, y rasių ir pobūčių yra labai
naudingas ir žingeidus kiekvienam civilizuotam žmogui: nepažįstant
ethnologijos, negalima savęs skatinti apšviesti žmogui.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Drą M.
Haberlandtą ir L. Bourneau, sutaisyti L. Sero. Knyga didelės vertės
su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių tipų. Spauda graži ir
išsiki, puslapių 607, kaina.....\$2.00
Su gražiais audinio aptaisais.....\$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės suol adresu:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

SVEIKATOS TURTA

yra gelstina daugiau negu auko turta. Jei tau trūksta gyvastinių jėgų gyvenimui,—j
tavo kėlinas teks susigūsti tavo gūsiu,—jėi tavo nervai yra silpnai nuo persidirbimo—

gyvybe duoda stiprybą atitaisys tavo geros sveikatos turta. Kaip vaistas nervams po-
tegiama ir kaip maistas maistakurams ir stipnavidurams jis yra nepalyginamas.
Užsakyk dūg tuojau. Telefonas Calumet 5401. La atveža šlaplen. Saugūs
nudaivini. Parasyk mums atvirte. "Eminent Physicians of the West."
McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų
(Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pini-
gais gauname geresnius
tavorus ir pigiau negu
kiti pirkdami ant kredi-
to, užtai mes ir pigiau
parduodame už kitus.
Turime visokių naminių
rakandų didžiausiame
pasirinkime ir dabar
parduodame labai nu-
mazintomis kainomis.
Pas mus rasite pasirinki-
mą nuo pigiausių iki vi-
dutinės rūšies tavorų.

Mūsų patarnavimas greitas ir mandagus.
Reikalaujantiems parduodame lengvais savaiti-
niais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utninkais, Ketvergais ir Subatomis.

South Halsted Furniture House
Telephone Drovers 700

3224 So. Halsted St. Chicago.